

Beszámoló

Chernel József Önkormányzati Óvoda (konyha)működéséről

A konyhai dolgozói létszám: 1fő szakács
1fő konyhalány
1fő ételmezésvezető
2fő közfoglalkoztatott konyhai kisegítő

A jelenleg étkeztettek száma:

- óvodás 73 fő(tízórai, ebéd uzsonna)
- általános iskola: - tízórai 95fő
- ebéd 109fő
- uzsonna 94fő
- szociális felnőtt étkeztetés: 61fő
- vendég étkezők: 4fő

A 23/2017.(X.31.) önkormányzati rendelet alapján a kedvezményes köztisztviselői ebéd naponta kb.10 adag, melyet 2018 októberétől vesznek igénybe.

Az elmúlt néhány hétben közel 10 fővel nőtt a szociális étkeztetésben résztvevők száma.

A dolgozói létszám, hiányzás nélkül elegendő a napi munkavégzéshez, azonban egy hosszabb táppénzes időszak komoly gondokat okozna. A helyettesítés nem megoldott. A konyhán kettő állandó dolgozó van.

2018.05.01-től bruttósított nyersanyagnorma került bevezetésre, a 6/2018. (III.29) rendelet alapján a térítési díj=bruttósított nyersanyag norma.

2018.10.08-tól újra áfa körbe tartozunk, ezért ettől az időponttól a térítési díj 27%-os áfát tartalmaz.

Ez felveti a nyersanyag norma újbóli felülvizsgálatát.

4424/2018 OKT 6 9.

ÁLMOSDI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL ÁLMOSD	
Érkezett:	2018 OKT 6 9.
Ügyiratszám: 4424/2018	Melléklet:
Előírat:	Ügyintéző: dr. Nádor E.

Chernel József Önkormányzati Óvoda (konyha)
4285 Álmosd Bocskai u.14

A szünidei gyermekétkeztetést 328/2011.(XII.29.) kormányrendelet alapján az elmúlt évekhez hasonlóan, zökkenőmentesen zajlott.

A tavaszi szünetben 2 napon át 69 iskolás korú és 21 bölcsődés korú gyerek vett részt.
A nyári szünetben 54 napon át 67 iskolás korú, 25 bölcsődés korú, illetve 29 napon át 47 óvodás korú gyerekeknek biztosítottuk a napi egyszeri meleg étkezést.

Rendezvények, egyéb feladatok:

Az idei évben az időközi polgármester választáson, illetve az országgyűlési választáson biztosított napi háromszori étkezést a konyha.

Ezen kívül volt két magánrendezvény, közös testületi ülések, az óvoda részére az adományátadó ünnepség.

A Falunapon is részt vettünk, teljes létszámmal.

A nyári szünetben 2 héten keresztül étkeztettük a táborban résztvevő gyerekeket, napi négyeszeri étkezést kaptak.

Augusztus utolsó két hetében 67 fő bagaméri szociális étkezőt az álmosdi konyha látott el.

A nyár folyamán sok zöldség és gyümölcs került feldolgozásra, melyhez a közfoglalkoztatottak az előkészítő helységet, mosogatókat és a konyhát használták. Ez természetesen a mi rezsiköltségünket emelte meg.

A nyersanyag norma alakulása az első 3 negyedévben:

2018. év	nyersanyag felhasználható keret összeg	Ténylegesen felhasznált nyersanyag	havi eltérés
január	1499502	1473174	26328
február	1357735	1504887	-147152
március	1282685	1356489	-73804
április	1338669	1432754	-94085
május	1935306	1825123	110183
június	1849056	1798491,5	50564,5
július	1363734	1187898	175836
augusztus	1714334	1458774	255560
szeptember	1844668	1673840	170828
október			0
november			0
december			0
éves összesen	14185689	13711430,5	474258,5

Jelenleg megtakarítás mutatkozik. Azonban a következő hónapokban emelkedni fog pl. a gyümölcsök ára, illetve az ünnepek közeledtével is nőnek a kiadások az étlap összeállítás miatt.

Bardos Katalin
élelmezésvezető

Chernel József
Önkormányzati Óvoda 2.
4285 Álmosd, Bocskai utca 14.
Telefon: 52/388-010
Adószám: 16729737-2-09

Álmosd, 2018-10-09

Határozati javaslat:

.../2018. (.....) Számú

H a t á r o z a t

Álmosd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

a Chernel József Önkormányzati Óvoda – Konyha működéséről szóló beszámolót a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Tóth Sándor polgármester

Határidő: értelemszerű

Beszámoló

Az Álmosdi Hagyományörző Egyesület 2017 éves munkájáról

Májusban a „Köszöntelek Május „ rendezvénnyel és bállal színesítettük a lakosság életét.

Júliusban igen nagy nézettségnek örvendezhettünk, mikor a Duna Tv Ízőrzők stábja látogatott Álmosdra két napos forgatásra.

Decemberben a 3-ik Adventi gyertyagyújtást szerveztük és bonyolítottuk le, ahol szintén 15 ezer forint értékű ajándékot osztottunk szét a lakosság részére.

A további összeget az egyesület a működési kiadásokra fordította.

4571/ 2018 OKT 15.

ÁLMOSDI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL ÁLMOSD	
Érkezett:	2018 OKT 15.
Ügyiratszám: AH/3907-1/2018	Melléklet:
Előírat:	Ügyintéző: dr. Nedvitz

Határozati javaslat:

.../2018. (.....) Számú

H a t á r o z a t

Álmosd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

elfogadja az Álmosdi Hagyományőrző Egyesület 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolót a melléklet szerinti tartalommal.

Felelős: Tóth Sándor polgármester

Határidő: értelemszerű

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület a 2018. június 21-én tartott ülésén döntött a helyi civil szervezetek támogatásáról. Az Álmosdi Polgárőr Egyesület számára 100.000.- forint, az Álmosdi Baráti Kör Kulturális Egyesület, az Álmosdi Vöröskereszt Egyesület, az Álmosdi Önkéntes Tűzoltó Egyesület, valamint a Roma Láng Egyesület számára 30.000. – 30.000.- forint támogatást nyújtott.

Ezt követően a 2018. július 26-án tartott ülésen 30.000.- forint támogatás került megállapításra a szintén Álmosdon működő Bihari Ház Egyesület részére.

Álmosdon működik még továbbá az Álmosdi Hagyományörző Egyesület, amely mindeddig nem készítette el a beszámolóját a 2017. évi tevékenységéről, ezért idén még nem volt megállapítható számára a támogatás. A beszámoló a mai alkalomra elkészült, így a támogatás megállapítható.

A civil szervezetek támogatásánál az érintettség vizsgálata a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény alapján kötelező. Kérem a Tisztelt Képviselőket, hogy szavazás előtt érintettségüket bejelenteni szíveskedjenek!

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a határozati javaslatot megtárgyalni és döntést hozni szíveskedjen!

Álmosd, 2018. október 11.

Tóth Sándor
polgármester

Határozati javaslat:

.../2018. (.....) Számú

H a t á r o z a t

Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete

elhatározza, hogy forinttal támogatja az Álmosdi Hagyományörző Egyesületet céljából.

A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a megállapodás megkötéséről, ennek alapján a támogatás utalásáról gondoskodjék.

A képviselő-testület felhívja a támogatásban részesülő szervezet figyelmét, hogy a támogatás rendeltetési céljának megfelelő felhasználásáról számadási kötelezettséggel tartoznak, mely teljesítésének határideje: 2019. június 30. Amíg e kötelezettségének a támogatott nem tesz eleget, további támogatás részére nem adható. A támogatás jogszabálysértő vagy nem rendeltetésszerű felhasználása esetén a támogatottat visszafizetési kötelezettség terheli.

Felelős: Tóth Sándor polgármester

Határidő: értelemszerű

Tisztelt Képviselő-testület!

Álmosd Község Önkormányzata a 75/2013. (XI.04.) önkormányzati határozatával elfogadta Álmosd Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP) az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: törvény) 31. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, mely kimondja, hogy a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A 2013-ban elfogadott, öt évre szóló HEP helyett a fenti jogszabályi rendelkezés alapján a Képviselő-testületnek új HEP-et kell elfogadni.

Az új, 2018-2022 időszakra vonatkozó HEP-hez szükséges adatgyűjtést a HEP referens (Farkas Gabriella Zsuzsa) elvégezte, aki ezt megelőzően részt vett a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által szervezett szakmai konzultáción. Az itt elhangzottak figyelembe vételével elkészült a HEP tervezete, mely a HEP Fórum valamennyi tagja részére megküldésre került. A HEP Fórum a tervezetet a 2018. szeptember 24. napján tartott ülésén véleményezte és a HEP tervezetét elfogadásra javasolják Álmosd Község Önkormányzata részére.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a fentiek figyelembe vételével szíveskedjen a határozati javaslatot elfogadni.

Álmosd, 2018. október 8.

Tóth Sándor
polgármester

1. Határozati javaslat:

.../2018. (.....) Számú

H a t á r o z a t

1. Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete – az előterjesztés mellékletét képező – a 2018-2022 időszakra vonatkozó Álmosd Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját elfogadja. Ezzel egyidejűleg a 75/2013. (XI.04.) önkormányzati határozattal elfogadott Álmosd Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját hatályon kívül helyezi.

2. A Képviselő-testület megbízza a jegyzőt, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programnak a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság részére történő megküldéséről, illetve az önkormányzat honlapján történő megjelentetéséről gondoskodjon.

Felelős: dr. Medve Erzsébet jegyző

Határidő: 2018. november 8.

2018
Álmosd Község
Önkormányzata

HELYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAM

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	14
Célok	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása	17
2. Stratégiai környezet bemutatása	18
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	72
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	80
1. A HEP IT részletei	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
A beavatkozások megvalósítói	80
Jövőképünk	85
Az intézkedési területek részletes kifejtése	86
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	102
3. Megvalósítás	109
A megvalósítás előkészítése	109
A megvalósítás folyamata	109
Monitoring és visszacsatolás	112
Nyilvánosság	112
Érvényesülés, módosítás	113
4. Elfogadás módja és dátuma	114

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Ámosd Község Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Ámosd Község Önkormányzata már rendelkezik települési esélyegyenlőségi programmal. A program elfogadása óta eltelt időszakban bekövetkezett változások az esélyegyenlőségi program aktualizálását tették szükségessé.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Földrajzi elhelyezkedése:

Álmosd község Hajdú-Bihar megye keleti peremén, a román határ közvetlen közelében fekszik, Debrecenről délkeletre 34, Létavértestől 9 kilométerre északkeletre, Bagamértől 4 kilométerre délre. Vasútállomása nincs, a vasútvonaltól (Vámospércs) 13, a debreceni repülőtértől 34, a főútvonaltól 15 kilométerre helyezkedik el. Megközelítése kizárólag közúton történhet, Debrecenből a 47. számú főúton Sáránd–Létavértes irányába haladva, vagy Debrecen-Bánkon keresztül Létavértes irányában, illetve a 48. számú úton Vámospércsen keresztül. Kedvezőtlen forgalmi helyzetét javítja, hogy Debrecennel naponta több közvetlen távolsági buszjárat köti össze.

Az Erdőpuszták néven is emlegetett területen 1988-ban létrehozták a Hajdúsági Tájvédelmi körzetet, melynek a Bagamér – Álmosd határát északról dél felé átszelő Kék-Kálló ér völgyében van a tájvédelmi körzet egyik legszebb nyírlámpja, a Daruláp számos növényi ritkasággal. A település közelében 50 hektár vízfelületű mesterséges tó fekszik, az Álmosd-Kokad víztároló.

Álmosd közigazgatási területre 3412 hektár, ebből csupán 260 hektár belterület.

Története:

Álmosd neve a magyar történelemben Bocskai István szabadságharcának első győztes csatája helyszínéként ismeretes (1604. október 15.).

Egyre erősödő, anyagiakban is gyarapodó református egyházát 1720-ban a Debreceni Református Kollégium legációsi helyei között tartják számon. Templomuk felépültét 1850 tájára teszik. A település református iskolája a Debreceni kollégium partikulájaként működött.

Álmosd közigazgatásilag évszázadokon át Bihar vármegye érmelléki járásához tartozott. 1872-ben a járást 4 kisebbre osztották, Álmosd ekkor a Székelyhídi járásba került.

A Trianoni békeszerződést követően Álmosd Csonka-Bihar vármegye határszéli perifériális települése lett. Az elmaradott útviszonyok, a vasút hiánya, a városoktól való távolság, az egyoldalú mezőgazdasági termelés következtében a jelentős történelmi múlttal, kulturális hagyományokkal rendelkező település egyre hátrányosabb helyzetbe került. Az 1950-es években megindult lélekszámcsökkenés, a tsz-szervezés után felgyorsult, hátrányos helyzete állandósult.

Álmosd gazdálkodásának meghatározó ága évszázadokon keresztül a mezőgazdaság, ezen belül is a növénytermesztés volt. Főként búzát, kukoricát, takarmánynövényeket termeltek. A XVIII. századtól kezdve jelentős volt dohánytermesztése. Az Érmellék részeként már a török időkben is számottevő szőlőkultúrával bírt. Az 1960-as évektől egyre jelentősebbé vált zöldségtermesztése, az utóbbi évtizedekben pedig tormatermelése.

A település védett természeti értékei, táji szépsége, számos műemléke révén, melyek között későközépkori, erődített körítésfallal védett temploma, a Kölcsények, Miskolczyak klasszicista kúriája mellett számos parasztháza és kismemesi kúriája, kiállítóhelyei, emlékművei, a hagyományos építészeti örökség és régi falukép megannyi emlékét őrző adottságai, az itt élő vendégszerető emberek mind arra predesztinálnák, hogy az idegenforgalom egyik jeles bihari állomása legyen.

Ámosd történetéhez számos jeles személyiség neve és emléke kapcsolódik. Vannak, akik születésük révén kötődtek a településhez, másokat a sors kiszámíthatatlan szeszélye sodort ide hosszabb-rövidebb időre. Volt közöttük messze földön híres, akinek neve régi fényében tündöklük ma is. Köztük is a legfényesebben a gyermek- és ifjúkorának éveit Ámosdon töltő Kölcsey Ferencé, a reformkor kimagasló alakjaként számon tartott íróé, költőé, szónoké, politikusé, a magyar nemzeti himnusz megalkotójáé. Kúriájuk általa nemzeti zarándokhely lett. Itt élt Péchy Imre a Tiszántúli Református Egyházkerület és a Debreceni Kollégium főgondnoka, de említhetjük a Frátereket, Csanádyakat, Somboryakat, a Miskolczy család tagjait is. Chernel Józsefnek, a falu jelentős birtokosának köszönhető a kisdedovási korai szakaszában létrehozott kisdedová-intézet (óvoda) felállítása. Ehhez az intézményhez kötődött a magyar óvodai nevelés egyik korai reformerének, a kiváló pedagógiai írónak Szabó Endrének munkássága is, aki a településen működtetett szerkesztőség révén országos jelentőségű óvodapedagógiai folyóiratot is indított.

Közfoglaltatások:

A településen helyi tömegközlekedés nem működik. Helyközi közlekedést a Hajdú - Volán Zrt. által üzemeltetett buszjáratok biztosítják. Debrecenből Vámospercsen vagy Létavértesen keresztül lehet megközelíteni a települést. A gépjármű nem minden esetben alacsony padozatú, így mozgásában korlátozott személyek számára csak korlátozottan használható. Ámosdnak vasútállomása nincs.

A közigazgatási szolgáltatásokhoz a település lakói egyenlő eséllyel juthatnak. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és az általános iskola épülete akadálymentesített. Az ügyfelek megfelelő tájékoztatása érdekében ügyfélszolgálati iroda került kialakításra, mely az elkészített bianco nyomtatványok és tájékoztatás mellett ezek kitöltésében is segítséget nyújt az azt igénylő ügyfelek részére.

A településen könyvtár, valamint több múzeum működik, melyek akadálymentesítése még csak részben történt meg.

A szervezett kommunális hulladékszállítás a település egészére kiterjed az AKSD 563 lakás kommunális hulladékát szállítja el. A szociálisan rászorult háztartások számára az önkormányzat 2011 óta nem tudja átvállalni a díjat, annak érdekében, hogy könnyítse a rászorultak megélhetését. Lehetőség van kisebb kukák igénylésére, így a szemétszállítás díja is mérsékelhető.

A település csapadékvíz elvezető rendszere csak 55%-os mértékben kiépített. A község belterületén 7,6 km (42%) aszfalt-, 10,3 km (68%) földúttal rendelkezik. Az utak karbantartása hiányos. A lakások szinte 100%-a, 701 lakás elektromos árammal, 665 lakás vezetékes vízzel ellátott. Ámosd vízellátását a szomszédos Bagamérral együtt megépített és a két település vízellátását biztosító vízmű rendszer biztosítja. A településen lehetőség van a kiépített vezetékes gáz (eddig 315 lakás) valamint a csatornahálózat igénybevétele. Ennek ellenére a lakások zömében a fűtési rendszer vegyes tüzelésű. A vízőblítéses wc-vel ellátott lakások száma 83%-os. A lakások mintegy 20%-a még mindig rendelkezik vezetékes telefonvonallal. Mobiltelefon készülékkel a lakások 90 %-a rendelkezik. Az elérhető távközlési hálózatok száma 6 (Digi, Invitel, Vodafone, Magyar Telekom, Telenor, UPC).

Gazdasági jellemzők:

A település Debrecentől, Hajdú-Bihar Megye székhelyétől 34 km-re található, a 47-es és a 48-as számú főút szomszédságában. Főútvonal a településen nem megy keresztül, csupán a 4806. számú negyedrendű út. A település zsáktelepülésnek tekintendő. A megye településeit tekintve Ámosd hátrányos helyzetű térségben (határ menti) helyezkedik el. Határon átvető közúttal, vasút vonallal, kerékpárúttal a

település nem rendelkezik. (Erre vonatkozóan több sikeres HURO pályázatot adott be a település a közelmúltban). A megyeszékhely gazdasági elvonó szerepe jelentős, a nyugatról érkező beruházások 95 %-a nem telepszik le Debrecentől keletre, így Ámosdon sem.

A helyi ipar és a mezőgazdaság szerepe nem jelentős. A mezőgazdasági célú terület 35-40 %-a erdő művelési ágú, állami tulajdonban van. A termőföldek aranykorona értéke nem haladja meg a 15 AK-át, átlagosan 10 AK értékűek. A településnek a történelem folyamán kialakult gazdasági kapcsolatai voltak Székelyhíddal, Érmihályfalvával, Nagykárolyal és Szatmárnémetivel, melyek megszakadtak a trianoni határmegvonás által és az azóta eltelt időszakban sem álltak vissza. A rendszerváltást követően mezőgazdasági célú kisvállalkozások jöttek létre, mint az Ámosdi Agrár Kft., Búzakalász Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., Alföld Takarékszövetkezeti Hitelintézet, Ámosdtej Termelő- Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., Alsaker Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., BALAZO Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, Belomár Kft., Reál Élelmiszer Üzlet Gazdabolt, Hajdú-Coop Zrt., Hajdú-Coop Zrt. (mini ABC) és 8-10 őstermelő. Elsődlegesen tormatermesztés és kisebb mértékben egyéb kertészeti kultúrák termesztése zajlik.

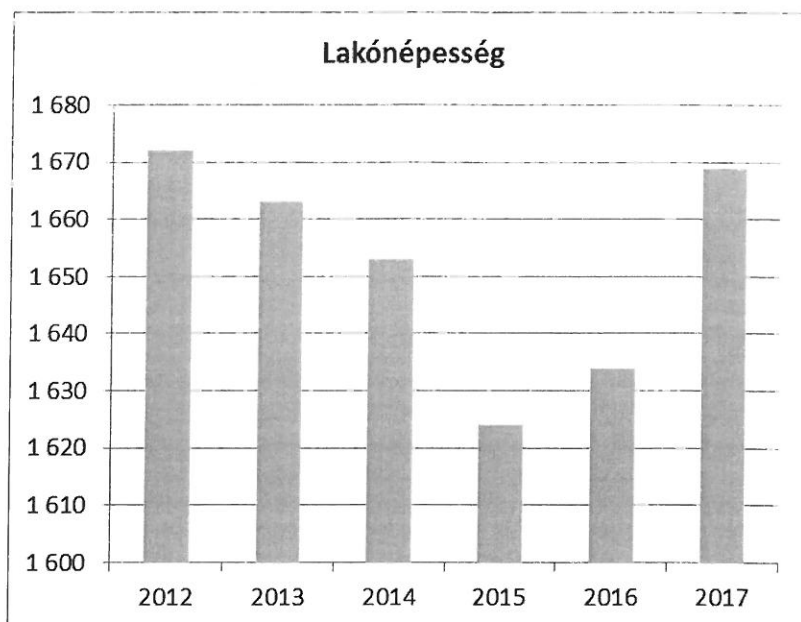
Az ipari szektor hiánya jellemzi a települést. (pl. mezőgazdasági és erdészeti feldolgozóipar). Legnagyobb foglalkoztató a településen maga az önkormányzat és intézményei 93 fővel. Az elhúzódó gazdasági válság a kisvállalatokat az átlagosnál nagyobb mértékben érinti alacsony tartalékszintjük és kedvezőtlen hitelképességük miatt, így számukra minden, a várost érintő fejlesztés meghatározó jelentőségű lehet.

Demográfiai adatok:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	1 672	
2013	1 663	99,5%
2014	1 653	99,4%
2015	1 624	98,2%
2016	1 634	100,6%
2017	1 669	102,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település lakónépességének száma 2017. december 31-én 1669 fő. A 2007-et megelőző évekhez viszonyítva, amikor is a lakónépesség 2000 fő körül mozgott, nagy létszámú csökkenés következett be mind a lakónépesség, mind az állandó népesség vonatkozásában. 2012 és 2017 között a lakónépesség számának lassú csökkenése, majd 2016-tól annak növekedése volt megfigyelhető.

Ahogy azt az előző diagram is mutatja, a lakosság számában 2012 és 2015 közötti években hullámváz mutatkozik, de összességében pozitív tendenciát mutat, 2017-ben megfigyelhető egy kiugrás, ahol 102,1 %-os növekedést rögzítettek a lakónépesség számának alakulása során.

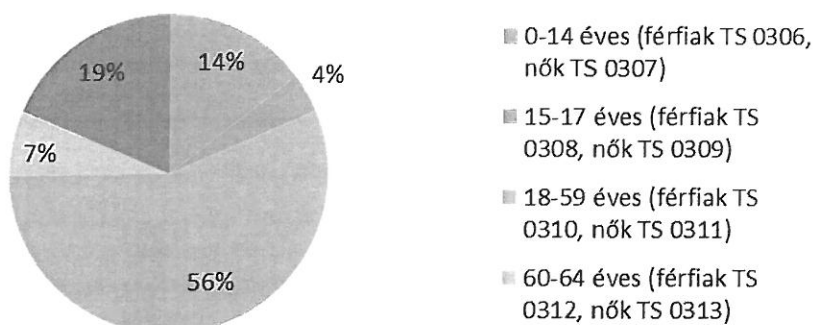
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	916	885	1 801	50,86%	49,14%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	18	35			
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	133	152	285	7,38%	8,44%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	37	34	71	2,05%	1,89%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	516	565	1 081	28,65%	31,37%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	60	54	114	3,33%	3,00%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	170	80	250	9,44%	4,44%

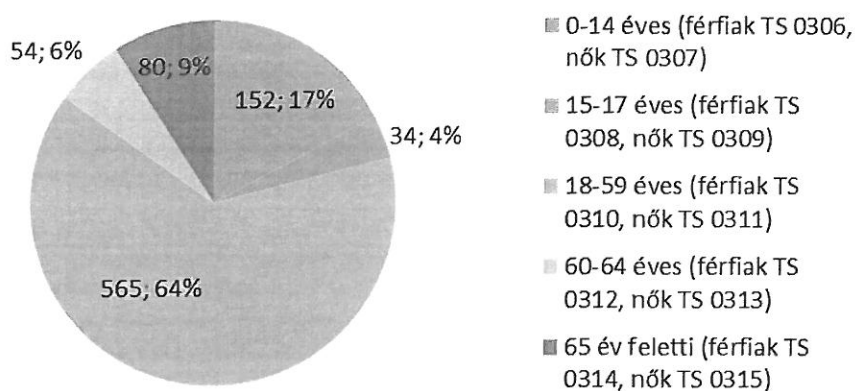
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

A település állandó népességének száma 1801 Fő. A lakosságszám, az országosan tapasztalható tendenciával megegyezően kis mértékben csökkent, 2012-ben jelentősen megnövekedett, majd ezt követően egy lassú csökkenő tendencia után 2017-ben ismét kiugróan növekedett. Álmossd közigazgatási területe 34 km², a népsűrűsége alacsony 49 fő/ km².

A 0-17 évesek a teljes lakosság 19,8%-a, a 18-64 évesek a teljes lakosság 66,4%-a, míg a 65 év felettiek aránya 13,9%.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	27	29	2
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	18	23	5
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	21	17	-4
Összesen	66	69	3

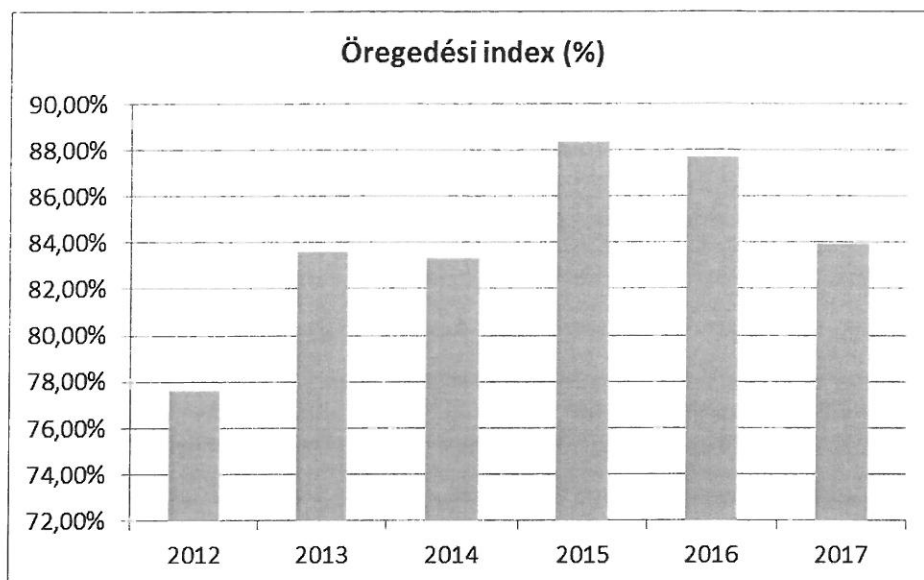
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A 2001-es és 2011-es népszámlálás adatai alapján nagyságrendileg nem volt számottevő változás a 15, 16 és 17 éves lakosság számában.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	236	304	77,63%
2013	250	299	83,61%
2014	250	300	83,33%
2015	251	284	88,38%
2016	250	285	87,72%
2017	235	280	83,93%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index egy statisztikai mutatószám százalékban kifejezve. Azt mutatja meg, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest. Másként: 100 fő 14 év alatti lakosra jutó 65 év feletti lakos száma.

Az öregedési index praktikus mutatószám, mert időben, térben könnyen összehasonlíthatóan fejezi ki a népességben történő változást. Ugyanakkor a változások okait további elemzésekkel kell feltárni. Így például az öregedési index növekszik, ha az össznépességben belül emelkedik az időskorúak száma, az index csökken, ha emelkedik a születések száma és a 14 év alatti korosztály száma, például a termékenységgel növekedésével. Egy adott területi egység népességének korösszetételében, és így az öregedési indexében is, változást okoznak a ki- és beköltözések, a lakóhely változtatások is. Többnyire a fiatal, magasabb termékenységgel rendelkező korosztály költözik el, és az idősebbek maradnak helyben.

Hazánk népessége a legtöbb területen öregszik. Az öregedési indexek értékelése, elemzése segíti az adott területek (megyék, kistérségek) ellátásának tervezését, így az egészségügyi ellátás szervezését is. Fontos szem előtt tartani az öregedési index jelentőségét és támogató tanulmányok, elemzések valamint mérések szponzorálásával lehetővé tenni a helyi ellátások szervezését, tervezését a korösszetételnek megfelelően.

Ahogy az a diagramból is látszik, Ámosd öregedési indexe 77,63 és 88,38% között mozgott az utóbbi 6 évben, ami elmarad a régiós és országos adatoktól is. Az országos adat 2016-ban 128,8 % volt, az ezredfordulón még jóval 100 alatt volt ez a mutatószám (91,3%).

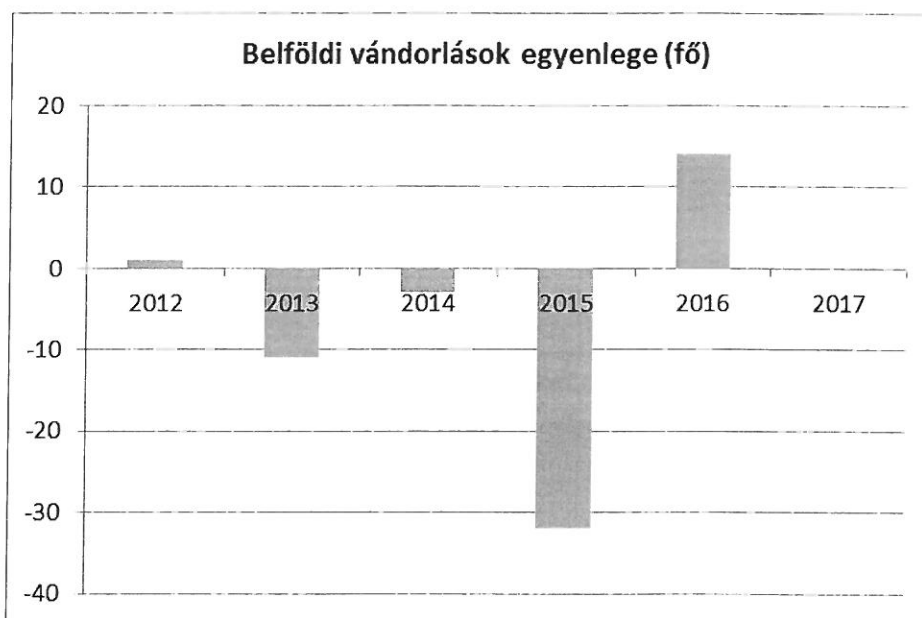
Amennyiben tovább romlik a mutatószám értéke, vagyis tovább növekszik az idős népesség aránya, az egyre nagyobb eltartottsági rátát eredményez. A problémára leginkább a születésszám emelkedése lenne megoldás.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	38	37	1	-2,6
2013	36	47	-11	-2,6
2014	49	52	-3	-1,15
2015	23	55	-32	-2,96
2016	49	35	14	-4,24
2017	nincs adat	nincs adat	#ÉRTÉK!	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

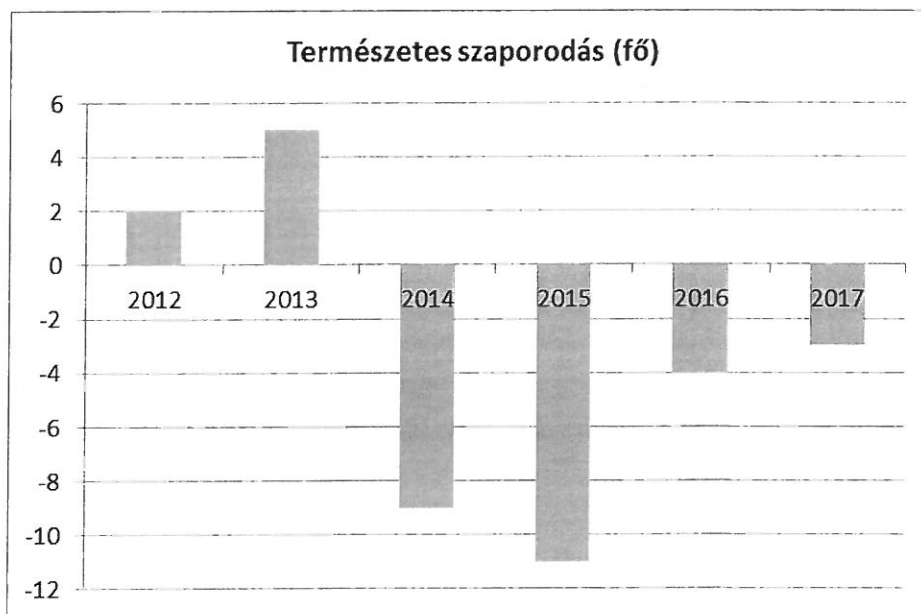
A településről elvándorlások száma és az odavándorlások száma 2012-2016 évek viszonylatában kiegyenlítetlenséget mutat, ahogyan az azt megelőző évtizedekben is. 2015-ben a belföldi vándorlás mérlege -32 fő, mely nagymértékben meghaladja az akkori regionális átlagot. A településről az elvándorlás jellemzőbb, mint az odavándorlás más településről, határon túlról. A bevándorlás többnyire romániai településekről jellemző, akik a honosítás után az anyaországban kívánnak letelepedni. A bevándorlás célja a lakhatás elsősorban, mivel Álmósd nagyszámú üresen álló, olcsó lakóépülettel rendelkezik. Munkahely váltás céljából történő betelepülés nem jellemző. Mindezeket összegezve a település népességmegtartó képessége kedvezőtlen.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	26	24	2
2013	19	14	5
2014	13	22	-9
2015	16	27	-11
2016	17	21	-4
2017	19	22	-3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás az egy évben mért élveszületések, és halálozások számának különbsége. Az adatot jellemzően ezer főben szokták megadni (legalábbis Magyarországon a rendes mértéknek ez a nagyságrend felel meg a legjobban), és negatív, vagy pozitív értékeket vehet fel attól függően, hogy adott évben az élveszületések, vagy a halálozások száma volt a magasabb. A mutató statisztikai értelemben összetett, mivel 2 másik adat különbségeként számolható ki. Megszerzése egyrészt alapvető fontosságú, hiszen számtalan szakpolitikai döntés meghozatalában játszhat kulcsszerepet, másrészt egyszerű is, hiszen mindkét szükséges eleme rendelkezésre áll különösebb speciális gyűjtés nélkül. Ezen két tény együttesen okozhatják, hogy a természetes szaporodás egy igen fontos, és gyakran használt mutatószám.

A település lakossága körében az elmúlt időszakban alacsonyabb volt a születések száma a halálozások számánál. Míg 2012, 2013 években pozitív volt a mutatószám, 2014 óta folyamatosan negatív. A természetes szaporodás mértéke évente -3 fő (2017-es adat), ami javult a 2015-ös adathoz viszonyítva, ahol -11 fő volt az érték.

A mutatónak van azonban egy megtévesztő iránya is, ha a település lakosságának teljes változását akarjuk tekinteni. Egyrészt teljes mértékben eltekint a bevándorlás jelenségétől, valamint a születések és halálozások belső struktúráját is figyelmen kívül hagyja.

Értékeink, küldetésünk

Ámosd: „Őseink hite és nemzetünk szabadsága minden aranynál és ezüstről többet ér - írta egykor az 1557-ben született Bocskai István” szavai most is érvényesek.

Ámosd Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők, a romák, a mélyszegénységben élők, a nők, a gyermekek és más hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél és feladat - meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esély egyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy az Ámosd Községében élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek és ezek alapján milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő, hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mélyszegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket.

Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető. Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra –függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ámosd település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

1. az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
2. a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
3. a diszkriminációmentességet,
4. a szegregációmentességet,
5. a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 2. „A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Ámosd Község Önkormányzata 2009-ben már rendelkezett Helyi Esélyegyenlőségi Tervvel, melyet a Képviselő-testület 2009. május 29-én fogadott el. Az esélyegyenlőségi terv 5 éves időtartamra készült. 2013-ban végzett kötelező felülvizsgálata eredményeként megállapításra került, hogy szükségessé vált annak teljes körű átdolgozása, melynek lejárt (5 év) után 2018-ban most ismét kidolgozásra került egy új Helyi Esélyegyenlőségi Terv.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amely koncepciók, tervek jóllehet csak egy-egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez:

1. **Ámosd Község Költségvetési koncepció** – Ámosd Község Önkormányzatának 2018. évi bevételeit és kiadásait szabályozza feladatokhoz rendelve.
2. **Ámosd Község Gazdasági program** - A település elkötelezett a helyi ipar és vállalkozásfejlesztés támogatására. Gazdasági Programban határozta meg a település képviselőtestülete a kívánt fejlődési irányokat.
3. **Ámosd Község Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja**
4. **Köznevelés-fejlesztési terv** – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna.
5. **Településrendezési terv** – *Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.*
6. **Településszerkezeti terv** - *Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.*
7. **Településfejlesztési koncepció** - *az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza.*

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87.§-a értelmében Ámosd Község Önkormányzata, Létavértes Város Önkormányzata, Kokad Község Önkormányzata, Bagamér Község Önkormányzata korábban úgy döntött, hogy több önkormányzati feladat és hatáskört a szociális területen a hatékonyabb, célszerűbb ellátás érdekében a jogi személyiséggel rendelkező társulás - Családsegítő Szolgálat és Gyermekejóléti Szolgálat- keretében látják el.

Jelen pillanatban már nem működik társulás keretein belül, Nyíradony központtal önállóan látja el ezen feladatokat a település.

A helyi esélyegyenlőségi program illeszkedik a megyei és kistérségi területfejlesztési dokumentumokhoz.

Álmosd Község Önkormányzata az alábbi térségi, társulásokkal van érdekeltségi kapcsolatban:

- Derecske - Létavértesi Kistérség Többcélú Kistérségi Társulása
- LÉT.A.MED Létavértesi Kistérségi Járóbeteg Szakellátó és Szolgáltató Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság
- DAÖTT Debreceni Agglomerációs Önkormányzatok Terület és Településfejlesztési Társulása
- DAHUT Debreceni Agglomeráció Hulladékgazdálkodási Társulás
- Erdőspusztai Önkormányzat településeinek Társulása

A felsorolt társulások szinte mindegyikére el lehet mondani, hogy a helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan - azáltal, hogy az önkormányzat csatlakozott a társulásokhoz – a település lakosságának szinte minden korosztálya, és célcsoportja is érintve van. Az érintettség társulásokon keresztül pályázati lehetőségek igénybevételeivel, a település lakosságának minden tagja pozitívan részesül.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzéséhez szükséges adatok összegyűjtése a vonatkozó adatbázis (TEIR,) és a bevont intézmények, valamint partnerek adatszolgáltatásai (helyi adatgyűjtés) segítségével történt. A HEP Intézkedési Terv elkészítéséhez az érintett intézmények és partnerek képviselői nyújtottak segítséget (HEP Fórum). Az intézkedési Tervvel érintett szakterület és intézménycsoport képviselői is aktív részt vettek a javaslatok kidolgozásában. A munkacsoportok a tervezés után is együtt maradnak, és a megvalósítás folyamatában is tevékenyen részt vesznek.

A HEP megalkotása előtt a HEP fórum áttekintette a helyi önkormányzati dokumentumokat, koncepciókat, programokat. A HEP Intézkedési Tervének megalkotása során figyelemmel volt a fenti dokumentumokban meghatározott fejlesztési irányok betartására.

A népszámlálás tízévente történik, így az Álmosdi háztartásokra vonatkozóan a 2001-es adatok, illetve a 2011-es előzetes adatok állnak rendelkezésre, illetve a KSH-TSTART adatai. Ahol az előbb felsorolt adatbázisok adatot nem tartalmaznak, azok helyi adatgyűjtésből származnak.

Adathiány a jogszabályban előírt kötelező adat tartalomra vonatkozóan nem fordult elő. Relevancia vizsgálat lefolytatásához szükséges dokumentumok rendelkezésre álltak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 600-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a romasággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „romakérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a romaság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a romák élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt formáinak érvényesülése miatt.

Álmosd Község Önkormányzata minden eszközével igyekszik a roma származású népesség esélyegyenlőségét biztosítani.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen lévő lakások száma 701 db. A lakások komfortfokozata változó, 292 lakás összkomfortos, a többi komfortos, félkomfortos, körülbelül 50 pedig komfort nélküli. Szükséglakással nem rendelkezik a település. A lakások komfortfokozatának többségét a komfortos és összkomfortos lakás teszi ki. Az utóbbi években új lakás kis számban vagy egyáltalán nem épült a szociálpolitikai kedvezmény megszűnésével, a 2015-ben bevezetett családi otthonteremtési kedvezmény (CSOK) kihasználásával igaz kis számban, de épültek új lakások a településen.

A munkaképes lakosok száma 1266 fő, ez a teljes lakosság 78 %-a. (2016)

Az összes befizetett adó 2017-ben 19.626.023 Ft, melyet összesen 1318 adófizető (természetes és jogi személy együtt) fizetett meg. (Állandó népesség száma 2016-ban 1801 fő, ebből 1266 Fő az aktív korúak száma, ebből 1105 fő foglalkoztatott csak.) Az 1 főre jutó befizetett adó mértéke 10.897 Ft. Tehát rendkívül kevés számú munkavállaló termeli meg a szintén kismértékű befizetett személyi és egyéb jövedelemadó összegét.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

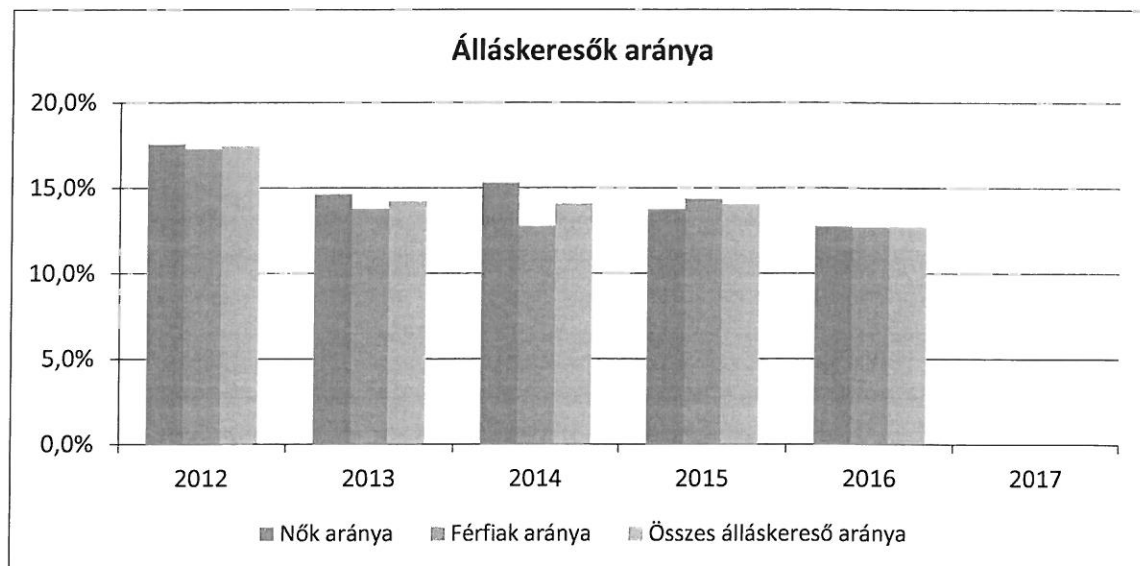
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A lakosság foglalkoztatottságára jellemző, hogy a településen csak kisszámú munkahelyteremtő vállalkozás működik, amelynek foglalkoztatására stabil alkalmazotti létszám jellemző. A kisebb létszámmal működő kis és középvállalkozások nem kínálnak annyi munkahelyet, mint a korábban „nagy tömegeket” foglalkoztatott ipari szféra Létavértesen és Vámospércsen, vagy a helyi termelőszövetkezetben.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	641	605	1 246	113	17,6%	105	17,3%	217	17,4%
2013	636	615	1 251	93	14,6%	85	13,8%	178	14,2%
2014	636	616	1 252	97	15,3%	79	12,8%	176	14,1%
2015	637	609	1 246	88	13,7%	88	14,4%	175	14,0%
2016	653	613	1 266	83	12,7%	78	12,7%	161	12,7%
2017	nincs adat	nincs adat	#ÉRTÉK!	71	#ÉRTÉK!	69	#ÉRTÉK!	140	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álmossd településen a 2016-ban gazdaságilag aktívnak tekinthető 15-64 év közötti lakónépesség száma 1266 fő, melyből 161 fő nyilvántartott álláskereső, vagyis a munkaképes korúak 12,7 %-a. Ez a szám a megyei és az országos adatot is meghaladja. A vizsgált 5 évben lassú javulás figyelhető meg. A munkanélküliek magas száma összefüggésben van a helyi gazdaság mutatóinak romlásával.

**3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma
korcsoportok szerint**

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		217	178	176	175	161	114
20 év alatti (TS 1002)	Fő	4	3	5	3	5	3
	%	2,0%	1,7%	2,6%	1,6%	3,1%	2,8%
20-24 év (TS 1003)	Fő	29	27	28	26	23	12
	%	13,4%	15,0%	15,8%	14,9%	14,1%	10,1%
25-29 év (TS 1004)	Fő	18	13	15	13	15	11
	%	8,4%	7,5%	8,2%	7,6%	9,0%	9,6%
30-34 év (TS 1005)	Fő	25	17	18	17	12	11
	%	11,4%	9,4%	10,4%	9,4%	7,3%	9,2%
35-39 év (TS 1006)	Fő	27	26	29	25	21	13
	%	12,4%	14,3%	16,5%	14,3%	13,0%	11,4%
40-44 év (TS 1007)	Fő	22	19	15	16	15	12
	%	10,1%	10,7%	8,4%	9,1%	9,3%	10,7%
45-49 év (TS 1008)	Fő	30	23	18	21	17	13
	%	13,8%	12,7%	9,9%	12,1%	10,7%	11,2%
50-54 év (TS 1009)	Fő	35	27	21	18	18	11
	%	16,0%	15,2%	11,6%	10,0%	11,0%	9,2%
55-59 év (TS 1010)	Fő	27	22	23	26	22	13
	%	12,2%	12,2%	13,2%	15,0%	13,4%	11,6%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1	2	6	11	15	16
	%	0,2%	1,3%	3,4%	6,0%	9,0%	14,2%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település adatait összevetve a regionális adatokkal elmondható, hogy a 20 éves és fiatalabb korosztály esetében a regionálisnál kétszer nagyobbak a munkanélküliségi mutatók. A 20-24 évesek, a 25-29 évesek, 30-34 évesek körében a települési munkanélküliségi mutatók megegyeznek a regionális átlaggal. A 35-39 évesek, 40-44 évesek körében a regionálisnál jóval magasabb a munkanélküliek száma.

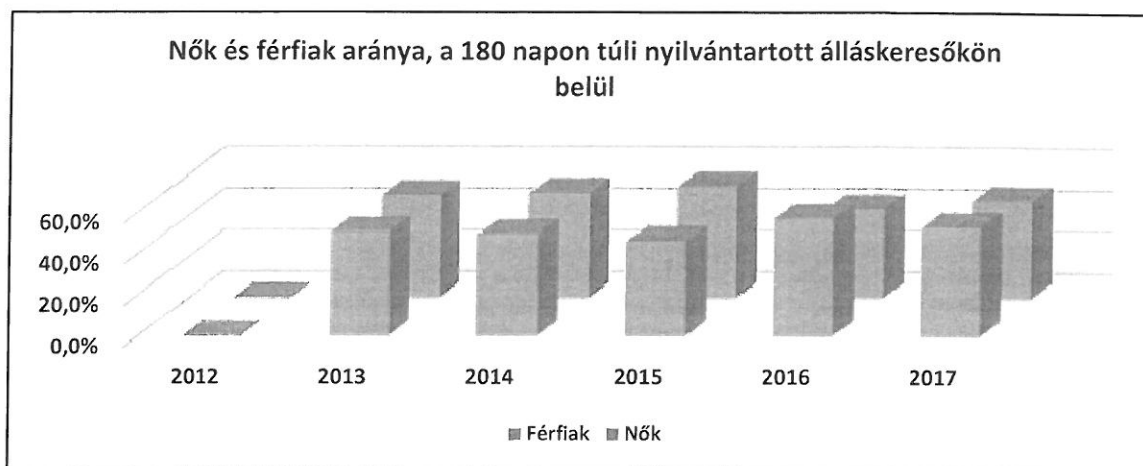
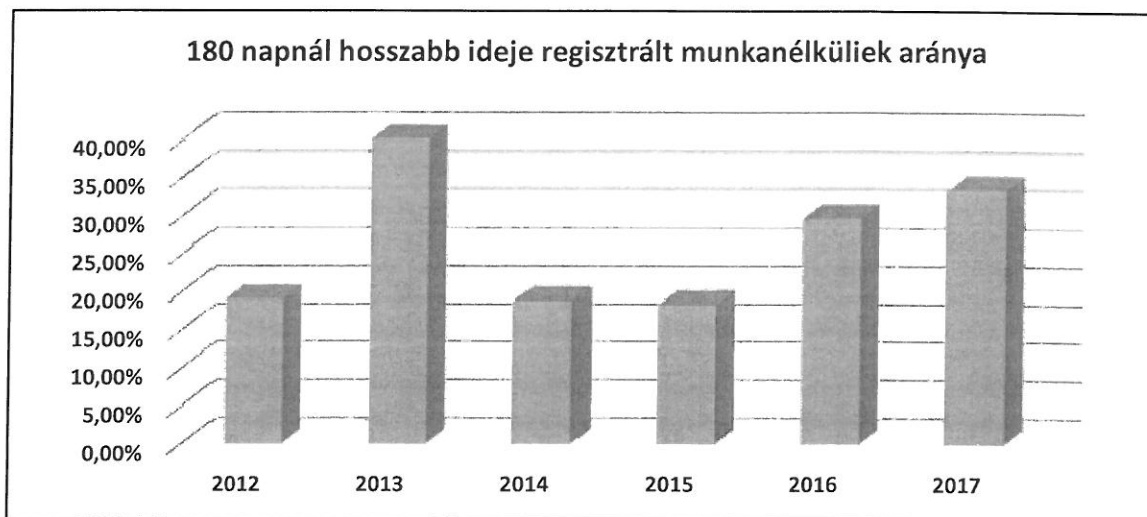
Érdekes, hogy az 50-54 évesek esetében a település munkanélküliségi mutatói kedvezőbbek, mint a regionális adatok. A közvetlenül nyugdíj előtt állók körében a regisztrált munkanélküliek száma a regionális szinten van. Országos viszonylatban, az Észak-alföldi régióban a munkanélküliségi ráta meghaladja az országos munkanélküliségi rátát. Megyei viszonylatban a települési adatok kedvezőbbek.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	19,01%	nincs adat	nincs adat	nincs adat	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2013	39,94%	54	53	107	50,5%	49,5%
2014	18,80%	33	34	67	49,3%	50,7%
2015	18,29%	29	34	63	46,0%	54,0%
2016	29,61%	45	34	79	57,0%	43,0%
2017	33,27%	38	34	72	52,8%	47,2%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján a regisztrált munkanélküliek 33,27 %-a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli. A 180 napnál régebben regisztrált nők aránya 47,2 %, a férfiaké 52,8 %. A vizsgált években a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma stagnálást mutat, nagyon csekély a mutatószám elmozdulása.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	nincs adat	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2013	177	156	333	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!	25	7,5%
2014	175	154	329	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!	18	5,5%
2015	175	143	318	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!	17	5,3%
2016	174	159	333	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!	28	8,4%
2017	168	167	335	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!	15	4,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pályakezdő álláskereső a 25. életévét — felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét — be nem töltött, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, az állami foglalkoztatási szerv által nyilvántartott álláskereső, feltéve, ha munkanélküli járadékra a tanulmányainak befejezését követően nem szerzett jogosultságot.

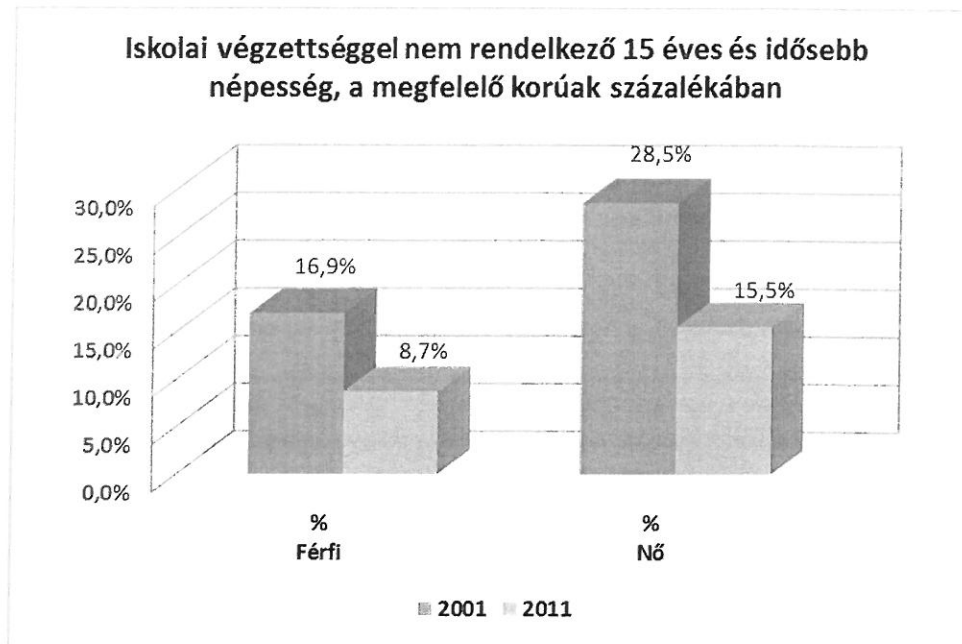
A pályakezdők (18-29 évesek) esetében 2013-2017 években lassú csökkenés figyelhető meg a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számában. Összesen 335 fő pályakezdőből 167 fő nő és 168 férfi, ebből 15 fő álláskereső volt. Az elmúlt öt év viszonylatában (2013-2017) megállapítható, hogy a nyilvántartott pályakezdők a 18-29 éves lakosokhoz viszonyítva 4,5-8,4 %-ot tesznek ki. Ez azt jelenti, hogy míg 2016-ban minden 12. 18-29 év közötti lakos álláskereső volt, ez 2017-re majdnem a felére csökkent.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	83,1%	71,5%	16,9%	28,5%
2011	91,3%	84,5%	8,7%	15,5%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

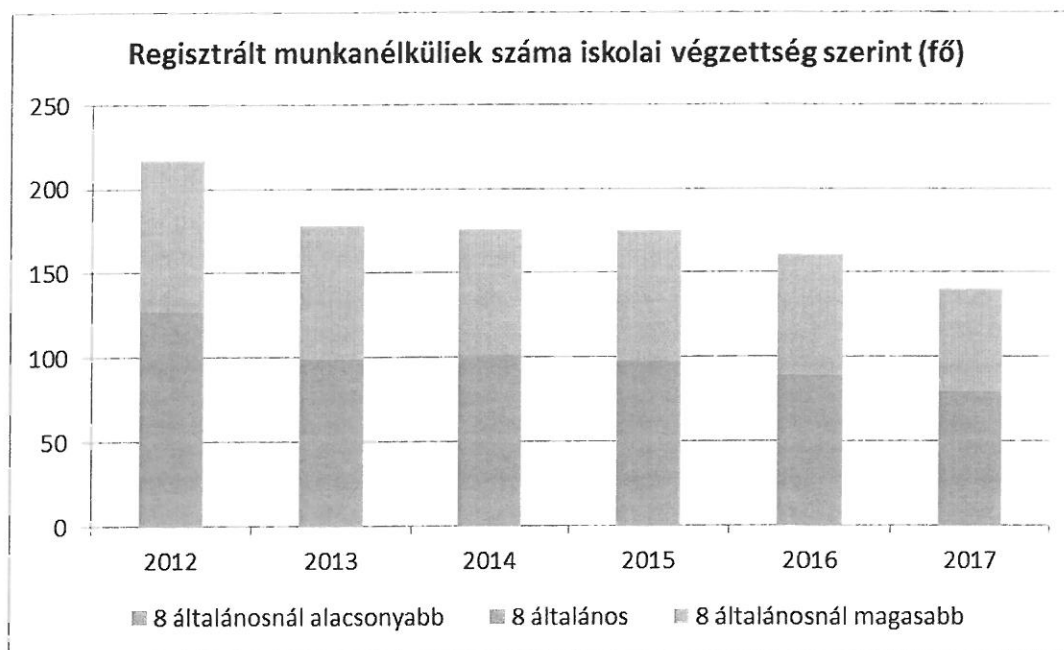

A fenti diagramból kiolvasható, hogy a két népszámlálás között eltelt időszakban jelentősen csökkent azon lakosok száma, akik nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel. A pozitív tendencia arra enged következtetni, hogy a 2021-es népszámlálás adataiban ez az irány fog továbbgyűrűzni.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	217	20	9,0%	108	49,5%	90	41,5%
2013	178	18	9,8%	82	45,9%	79	44,3%
2014	176	16	8,8%	86	48,6%	75	42,6%
2015	175	15	8,7%	82	46,9%	78	44,4%
2016	161	19	11,5%	71	43,9%	72	44,6%
2017	140	16	11,1%	64	45,8%	60	43,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település gazdasága, foglalkoztatottsága elemzésekor fontos kitérnünk az alacsony iskolai végzettségűek arányának vizsgálatára, mivel regionális szinten is rosszak a mutatók. A településen a 15 éves és idősebb lakosság száma összesen 1516 fő (2016). A legutóbbi népszámlálás adatai alapján (2011) a legalább az általános iskolát elvégzettek száma 1275 fő. Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma 2011-ben 237 fő, mely a 15 évestől idősebb lakosság számának a 15,7 %-a. A nyilvántartott álláskereső esetében 140 főből (2017. évi adat), 16 fő (11,1%) 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik, ez arányaiban nem sok. A vizsgált 6 évben megfigyelhető, hogy a nyilvántartott álláskereső több mint 40 % százalékának van valamilyen szakmája, végzettsége és ennek ellenére mégsem tud elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.

Felnőttoktatási rendszer hiányában általános iskolai felnőttoktatásban a településen nem részesülhetnek a rászorultak, ezt nem is kívánjuk táblázatos formában szemléltetni. A településhez legközelebb Vámospercsen működik felnőttoktatás.

A foglalkoztatáspolitikai forrásai és szervezeti feltételei felett az önkormányzat gyakorlatilag nem rendelkezik, de nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a szegénység egyik legfőbb oka és eredete a tartós munka- és önálló jövedelemhiány.

c) közfoglalkoztatás

Ámosd Község Önkormányzata a 2009. január 1-től életbe lépett új szabályozásnak megfelelően, a foglalkoztatottság szempontjából hátrányos helyzetű munkaképes személyek részére megszervezi a közfoglalkoztatást, közcélú munkavégzés keretében. A foglalkoztatott létszám többsége (80%) szakképzettséget nem igénylő feladatokat lát el, míg szakképzettséget a munkakörök 20%-a igényel. Ebből adódóan a munkavégzés a többség esetében közterületen, míg egy kisebb hányad munkája konkrét helyen történik. A településen 2009-ben 32 fő, 2012-ben 62 fő vett részt közfoglalkoztatásban. Ebből 33 fő férfi és 29 fő nő volt. 2018-ban eddig 73 fő vett részt közfoglalkoztatásban, melyből az összetételt illetően 30 fő férfi és 43 fő nő.

Jelen pillanatban 5 egymás mellett futó közfoglalkoztatási programelemben összesen 53 főnek tudunk munkát biztosítani.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében 5 fő intézményi kisegítő és takarító napi munkája az épületek és környezetük takarítása, tisztán tartása. 10 fő munkás végzi az állagmegóvási munkákat, zöld- és parlagfüves területek kaszálását, parkok és temető rendben tartását, építési és bontási munkákat, fakitermelést, apríték készítést, télen az utak síktalanítását, homokkal szórását. A hamarosan épülő új óvoda telkén a bontási munkálatokban és új kerítés építésében is segédkeznek. A program keretein belül elvégzendő állagmegóvási munkákkal elfogadható állapotban tudjuk tartani az intézmények épületeit. A közterek, parkok, intézményi udvarok fásítása, virággal beültetése szépíti településünket és annak arculatát. A zöldterületek kaszálása, fűnyírózása, a temető teljes és a gondozatlan sírok takarítása, a parlagfű irtás is nagyban javítja a falu összképét és megítélését.

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás keretében településünkön 6 db buszmegállót tudunk kialakítani. A faluba beérkező utak mentén kihelyezésre kerültek információs, útbaigazító táblák, következő lépésként az utcanevek tábláinak elkészítését és kihelyezését szeretnénk megvalósítani. 1000 db betonelem (ún. járdalap) gyártását terveztük, melyek a belvizes programban kerülnek felhasználásra, a burkolt árok kialakításánál. A „Böggő” kerítése is ebben a programelemben szépült meg, mellyel az volt a célunk, hogy az idelátogatók és a hozzátartozók méltó helyen és körülmények között róják le kegyeletüket, helyezték el virágaikat és emlékezzenek a hősökre. A programon belül második ütemben terveztünk 6 főt, hogy a mezőgazdasági programban megtermelt zöldségek és gyümölcsök egy részét a konyha részére feldolgozzák. A korábban vásárolt fagyasztó ládákban mirelit formában tároljuk, kádakban, hordókban savanyítjuk és befőtt, illetve dzsem is készül belőlük. Legfőbb fogyasztóink a falu óvodásai, iskolásai, első számú célunk, hogy az ő egészséges, változatos étkeztetésüket segítsük, biztosítsuk. A „felesleges” mennyiség a szociálisan rászoruló lakosság részére kiosztásra kerül. A programelemben összesen 14 fő dolgozik.

Belterületi közutak karbantartása programelemen belül 9 fővel terveztük 390 m új járda építését, betonozását, 3500 fm útszakasz kátyúzását (közúzalékkal vagy betonozással), hengerelését. Utak zöldterületeinek igény szerinti, többszöri kaszálását (58000 m²), járdaszél kétoldali nyesését - tereprendezéssel - cserje irtással (19500 m²), padka nyesést (1200 fm), hulladék elhordását (kb. 25 m³). A parlagfű szezon időtartama alatt szükség szerinti kaszálás, irtás (2000 m² terület) szerepel a feladatok között.

Belvízelvezetés programelemben 5 fő munkavállalóval terveztük megvalósítani az előző évben már megkezdett munkálatok folytatását (mederelem-folyóka beépítése), 120 méter hosszban burkolt árok építését 8 kapubejáró kialakításával együtt a Kölcsény utcában. Ezzel az utca lejtős, meredek szakaszán megoldottá válik a víz elvezetés. 100 méter földmedrű szikkasztó árok ásását is vállaltuk olyan utcákban (Gárdonyi, Gábor Áron, Csokonai) ahol a helyi adottságok miatt burkolt árok kialakítására nincs lehetőség, de itt is jelentős mennyiségű bel- és csapadékvíz gyűlik össze, így az árok kialakítása szükséges és indokolt. A meglévő burkolt árok rendszeres tisztítása, iszaptalanítása is rendkívül fontos feladat. A település belterületén a burkolt árokpartok és a többi belterületi út két oldalán kialakított földmedrű árok és árokpart kaszálását is tartalmazza a program. Az árok ásásából és takarításából keletkezett föld, iszap, hulladék elszállítását saját traktorral, pótkocsival, kézi rakodással valósítjuk meg.

A mezőgazdasági programon belül 10 főnek tudunk munkát biztosítani. A projekt fő célja az önkormányzat konyhájának ellátása friss zöldséggel és gyümölccsel. A megtermelt zöldségek és gyümölcsök egy része azonnali felhasználásra a konyhába kerül, másik részét különböző formában tartósítjuk (savanyítás, befőtt, mirelit) és tárolásra kerülnek, feldolgozásuk a helyi sajátosság programban valósul meg. Az esetlegesen keletkező többlet mennyiséget a jövőben is szociális alapon, a rászoruló lakosságnak

kívánjuk kiosztani. A tavalyi évben ebben a programelemben uborkatermelésből 1.682.376.-Ft árbevételünk keletkezett. Bevételeinket, ahogy azt eddig is tettük, a közmunka programokra fordítjuk.

Nem régen zárult egy programelemünk, melynek keretében 6 fő vett részt alapkompétencia képzésen. A program célja volt azoknak az elemi ismereteknek, készségeknek és szociális kompetenciáknak az elsajátítása, begyakoroltatása, melyek elengedhetetlen a sikeres munkaerőpiaci reintegrációhoz, valamint alapfeltételei a szakképzésbe való bekapcsolódásnak.

A közcélú foglalkoztatás keretében az elvégzendő feladatok alatt olyan önkormányzati feladatok ellátását értjük, amelyről — jogszabály alapján — a helyi önkormányzat gondoskodik.

A közfoglalkoztatottak személyének meghatározásánál a korábban az önkormányzatnál közhasznú munkát végző személyeket, valamint — az Állami Foglalkoztatási Szerv (Munkaügyi Központ) által szolgáltatott adatok alapján a településen regisztrált álláskeresőként nyilvántartott személyek és a munkanélküli ellátásban részesülő személyek azon hányadát kell figyelembe venni, akik a Szociális törvény szerint az „*aktív korúak ellátására – ezen belül a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra*” jogosultak.

Tekintettel arra, hogy a rendszeres szociális segélyezettek felülvizsgálata folyamatban van, matematikai pontossággal nem lehet meghatározni a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők éves számát.

Elmondható, hogy nagyobb számban kerülnek újra vissza a közfoglalkoztatásba azon személyek, akik már korábban közhasznú munkát végeztek, de a munkaviszony leteltét követően a munkaerő piacon elhelyezkedni nem tudtak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A lakosság foglalkoztatottságára jellemző, hogy a településen csak néhány munkahelyteremtő vállalkozás működik, amelynek foglalkoztatására stabil alkalmazotti létszám jellemző. A kisebb létszámmal működő kis és középvállalkozások nem kínálnak annyi munkahelyet, mint a korábban „nagy tömegeket” foglalkoztatott ipari szféra, akár Debrecenben, vagy a Vámosgép üzemben Vámospércsen.

A település földrajzi, demográfiai és egyéb adottságai miatt vonzóak az idegenforgalom szempontjából, ezen lehetőség még kiaknázatlan. A településen jelenleg a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, a hozzá kapcsolódó oktatási-nevelési, szociális intézményekkel.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kifejezetten a fiatalok munkaerő piacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen nem indultak.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piacszolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése, a társadalomból való kirekesztődés megelőzése érdekében fontos szerepe van a támogatott foglalkoztatási programoknak. A hatékony munkaerő-piaci

reintegrációt eredményező programok azonban hiányoznak, a meglévő közfoglalkoztatás csak szükségszerű rossznak tűnik és sajnos a teljes foglalkoztatást felváltani nem tudják.

A közfoglalkoztatási jogviszony keretében a munkajövedelem mértékét a jogalkotó úgy határozta meg, hogy az magasabb legyen, mint a szociális juttatás összege, de alacsonyabb, mint az elsődleges munkaerőpiacon megállapított legalacsonyabb munkabér összege, így kiküszöbölendő a munka ellen ösztönző hatást. A Kormány célja, hogy növelje a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra visszalépők arányát, mindez rögzítésre került Magyarország Konvergencia Programjában is. A célok elérése érdekében 2015. évben egy új jogintézményt vezettünk be. A közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásáról szóló 328/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet alapján nyújtható támogatás a közfoglalkoztatottat ösztönzi a versenyszférában történő elhelyezkedésre oly módon, hogy közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedése esetén elhelyezkedési juttatásban (egyfajta bónuszban) részesül.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Különösen hátrányban vannak azok az idősek vagy rokkantak, akiknek biztosítási jövedelemre nincsen joguk és családjuk, rokonságuk sincs, akik befogadnák és eltartanák őket. Az érintettek számára további nehézséget okoz, hogy az állapotuknak megfelelő foglalkoztatásukra önkormányzati saját fenntartású intézményben is alig, sőt mondhatjuk, hogy egyáltalán nincs lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Különösen veszélyeztetett az, akit etnikai hovatartozása miatt előítéllettel kezel a többségi társadalom. Többszörösen sújtott az is, aki normasértő magatartása, vagy büntetett előélete miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni az őt befogadni nem hajlandó társadalomba. A településen a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nyíltan nem beazonosítható, nem visszaigazolható. A célcsoporttal folytatott kommunikáció során utalás felfedezhető e hátrány rejtett jelenlétére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók

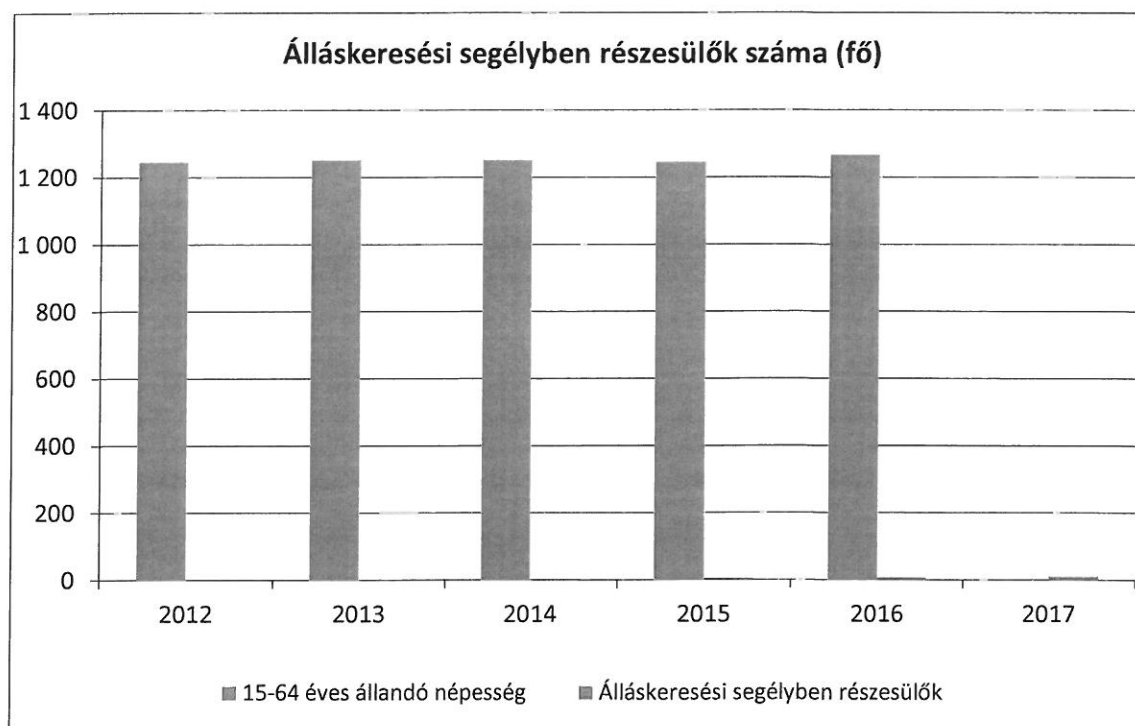
1. Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, tartós ápolást végzők időskori támogatása, különböző települési támogatások (lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, gyógyszer-támogatás).
2. Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	1 246	nincs adat	#ÉRTÉK!
2013	1 251	1	0,1%
2014	1 252	2	0,2%
2015	1 246	4	0,3%
2016	1 266	6	0,5%
2017	nincs adat	9	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

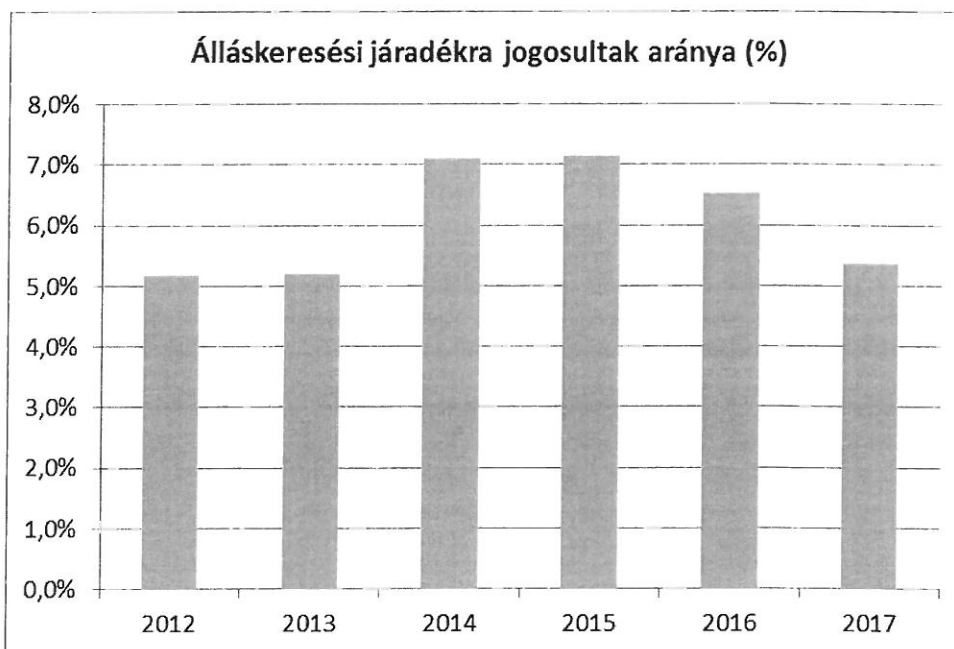
Az álláskeresési segélyben részesülők száma, aránya alacsonynak tekinthető a településen és viszonylagosan állandó.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Állás keresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2012	217	11	5,2%
2013	178	9	5,2%
2014	176	13	7,1%
2015	175	13	7,1%
2016	161	11	6,5%
2017	140	8	5,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Megállapítható, hogy a nyilvántartott állás keresőknek csak kevés (5,2-7,1%) százaléka jogosult igénybe venni az állás keresési járadékot. Ez a tendencia az utóbbi 6 év adatait tekintve stagnált. Az országos tendenciával ellentétben fokozatosan csökkent a nyilvántartott állás keresők száma.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

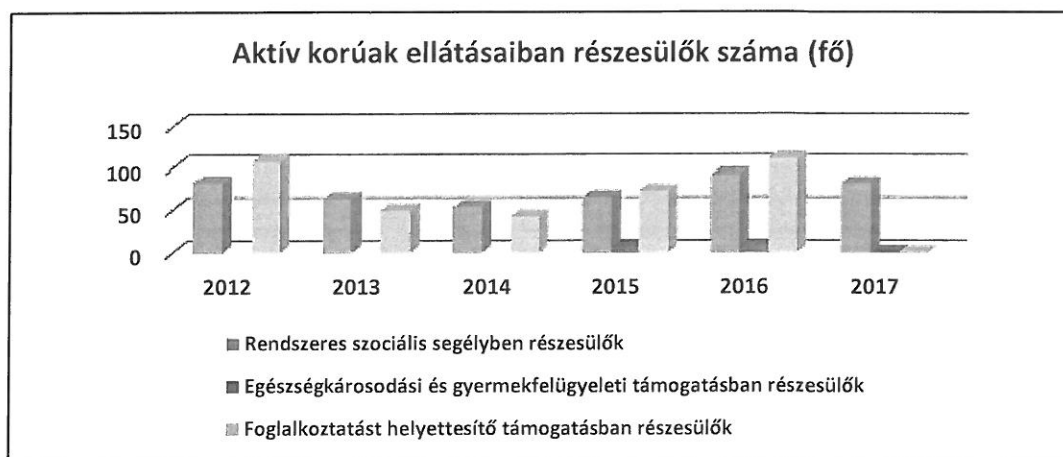
Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott állás kereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak állás kereső személy veheti igénybe.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	83		6,66%	107	49,31%
2013	63		5,06%	49	27,57%
2014	54		4,27%	42	23,86%
2015	65	7	5,24%	73	41,71%
2016	92	8	7,27%	111	68,94%
2017	82	nincs adat	#ÉRTÉK!	nincs adat	#ÉRTÉK!

Forrás: TelIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása, jelentős arányban van jelen az aktív korúak (15-64 évesek) és a munkanélküliek arányában. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban kevesen részesülnek.

2011. január 1-től bérpótló juttatásra, illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra az jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban részesült (a jogosultságot évente felül kell vizsgálni), valamint 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni (közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján) megállapítható, hogy a szociális ellátás meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében. Legnagyobb problémát a munkaügyi szervvel való kapcsolattartás hiánya emelhető ki. E miatt a közfoglalkoztatásba bevonható álláskeresői száma is korlátozott, mivel a közfoglalkoztatás feltétele a munkaügyi kirendeltség által álláskeresőként való kiközvetítés az önkormányzat felé.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	703	5	4	0	0	0	1	1
2013	702	5	4	0	0	0	1	1
2014	702	nincs adat	4	0	0	0	0	0
2015	701	nincs adat	4	0	0	0	0	0
2016	701	nincs adat	4	0	0	0	0	0
2017	nincs adat	nincs adat	4	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. Napjainkban az egyik legtipikusabban jelentkező probléma a lakással rendelkezők lakhatásának megőrzése, mert a rezsiköltségekre nem áll rendelkezésre elegendő jövedelem.

a) bérlakás-állomány

A település összes lakása 2016-ban 701 db. A lakásszám emelkedésnek az elmaradása egyértelműen a lakásépítési támogatások hajdani megvonásából ered. A településen évente 1-2 db új építési engedély iránti kérelmet nyújtanak be lakás célú épület építése iránt. Az önkormányzat tulajdonában 4 db bérlakás található, melyből mind a 4 db piaci alapon kerül bérbeadásra. Szociális célú bérlakással nem rendelkezik a település. A szociális célú típusú bérlakás iránt mutatkozik igény a függetlenedni önerőből nem képes fiatalok részéről, mely igényt az önkormányzat nem tud kielégíteni. A településen nem jellemző a magáningatlanok bérbeadása, viszont nagyszámú lakatlan ingatlan van.

A település lakosai leginkább saját tulajdonú családi házakban élnek. Megfigyelhető, hogy egyre több ház áll üresen. A lakók kihálnak, az örökösök a házaknak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné. Ez sok esetben lehetetlen, pedig az ingatlanárak alacsonyak. A régóta üresen álló házak némelyike már romos állapotban van, azok értékesítése legfeljebb telekáron lehetséges.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában nem található szociális célú bérlakás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem jellemző a lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok használata. 2013-ig van erre vonatkozó adatunk, mely szerint 1 ilyen jellegű épület hasznosítása történt lakhatási céllal.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

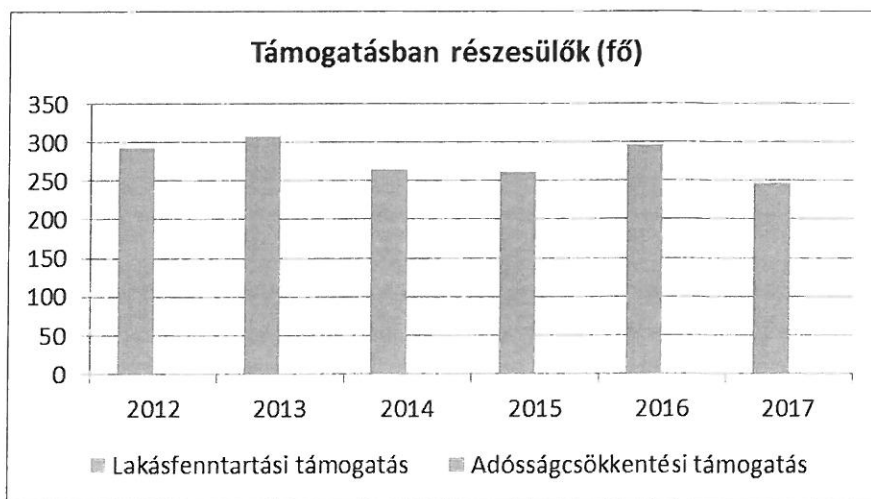
A lakásállománynak nincs olyan hányada, mely elégtelen lakhatási körülményeket biztosít. Ez a lakott ingatlanokra értendő.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	293	0
2013	307	0
2014	265	0
2015	261	0
2016	296	0
2017	247	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar
2016 és 2017 helyi adat

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult a háztartás részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás. Az önkormányzat 2012-ben 293, 2013-ban 307, 2014-ben 265, 2015-ben 261, 2016-ban 296, 2017-ben pedig 247 fő részére nyújtott lakásfenntartási támogatást. Ez a lakások, háztartások 35-44 %-át jelenti, mely rendkívül magas arány.

Adósságkezelési szolgáltatást csak a fővárosi kerületi önkormányzatok és a negyvenezernél több állandó lakossal rendelkező települések önkormányzatainak kötelező nyújtani. Más települések

önkormányzatai adósságkezelési szolgáltatást akkor nyújthatnak, ha az adósságkezelési szolgáltatás működtetéséről önkormányzati rendeletet alkotnak, adósságkezelési tanácsadást működtetnek, továbbá az adósságcsökkentési támogatás nyújtásához saját forrást különítenek el. Ámosd Község Önkormányzata számára nem kötelező e támogatás nyújtása, azonban csak forráshiány miatt nem tudja ezt a támogatási formát nyújtani.

f) lakhatás egyéb jellemzői

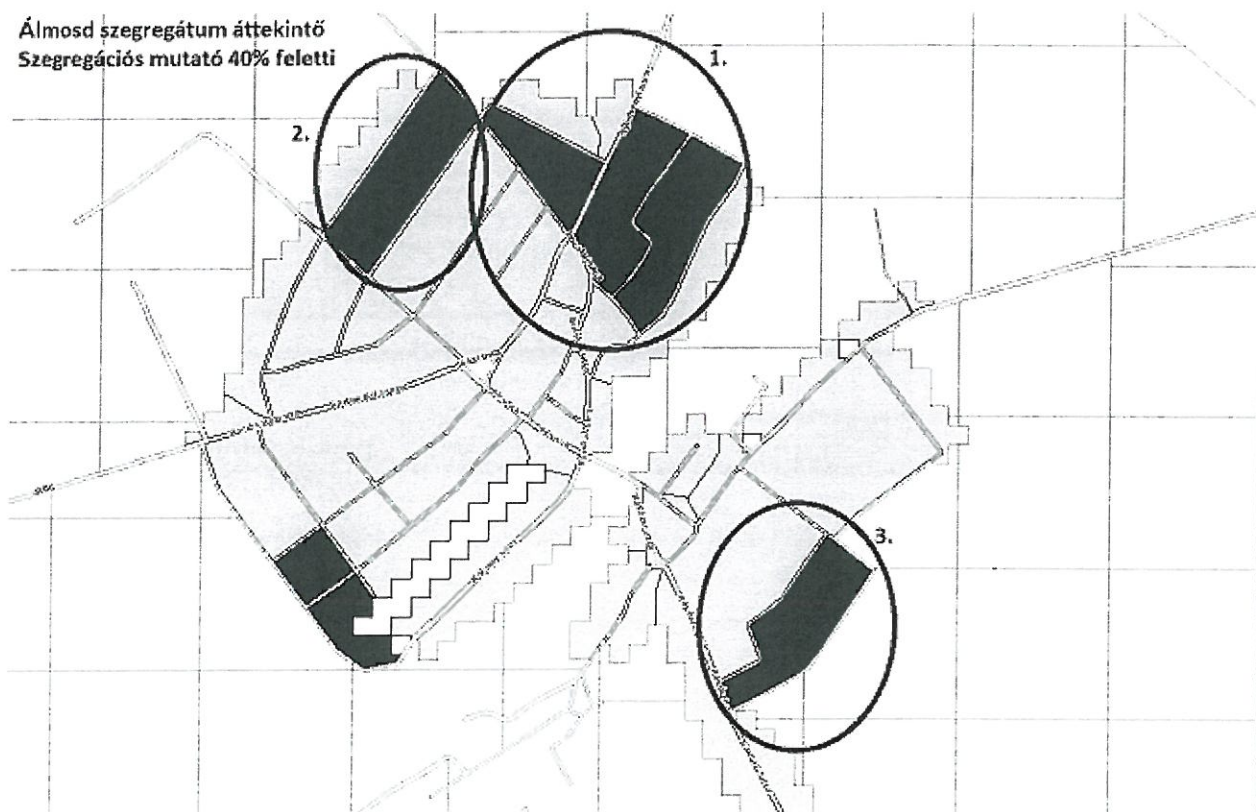
Ámosd területe 3412 hektár, ebből 260 hektár belterület, 3152 hektár külterület. Ezen jelentős külterületi részekben hiányzik leginkább a közműszolgáltatások zöme és a közösségi közlekedés sem elérhető. A lakhatást nagyban segíthetné a tanyagondnoki szolgálat, mely közösségi közlekedési funkciót is betöltene, emellett a bevásárlásokban, orvosi látogatásban, kórházi kezelésben, szolgáltatásokhoz való hozzájutásban is segítséget jelentene.

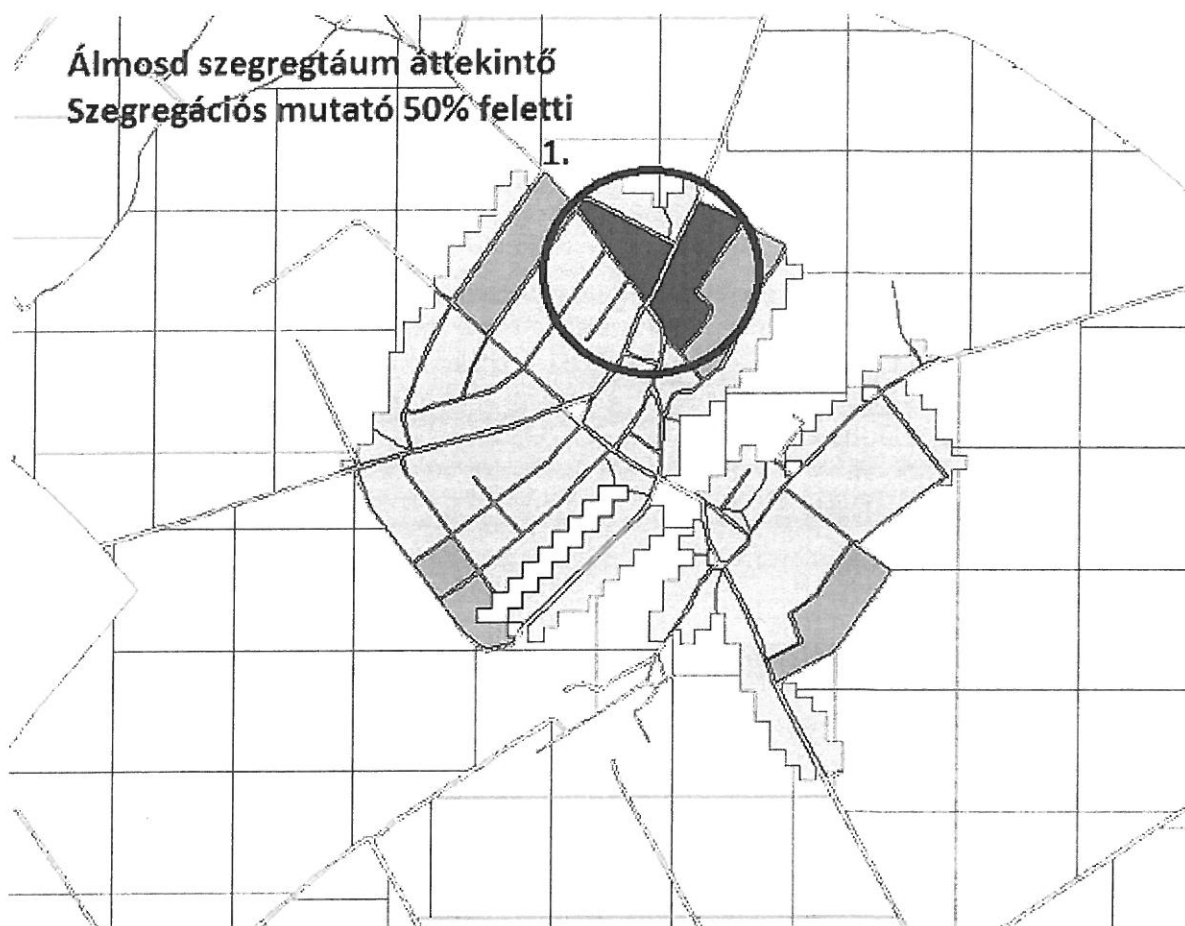
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumok azok a területek, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%, és ahol 50 főnél nagyobb lakosságszámmal bírnak. Tehát a település alacsonyabb státuszú területei, ahol a népesség társadalmi összetétele, szociális helyzete és a terület fizikai állapota is a legrosszabb.

a) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Ámosd szegregátum áttekintő
Szegregációs mutató 40% feletti

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Álmosd településen az ellátás 1 felnőtt háziorvos és 1 védőnő révén megoldott. Gyermekek és fogorvosi ellátás nem biztosított csak magán praxis keretében. A fenti létszám alapján az átlagosan 1 főre jutó ellátandó az országos átlagnak megfelelő. Szakrendelés Létavértesen és Debrecenben vehető csak igénybe.

A településen 1 gyógyszerértár üzemel kihelyezett fiókpatikaként, mely kiszállítást nem vállal. A betegek ellátásának biztosítására a településen Egészségház áll rendelkezésére. Az egészségügyi infrastruktúra és műszerállomány állaga romlik, amortizálódik, érdemi jelentős fejlesztés történt az elmúlt időszakban, az egészségház felújításra került. A rendelési időn kívüli időszakban az ellátás a Létavértesen működő ügyeleten vehető csak igénybe.

A településen mentőállomás nem működik. A megyében a legközelebbi mentőállomás, ahová a település riasztásai beérkeznek Létavértesen található. Létavértesről a mentő kiérkezésének ideje 15 perc, amely megfelel az Európai Unió betegek kórházba juttatására előírt elvárt max. 15 perc normának. A védőnői ellátás területén a születések száma folyamatosan kis mértékben csökken, de a hátrányos helyzetű családokba születő gyermekek száma relatíve nő. Ebből következik, hogy a minőségi munka elérése is nehezebb.

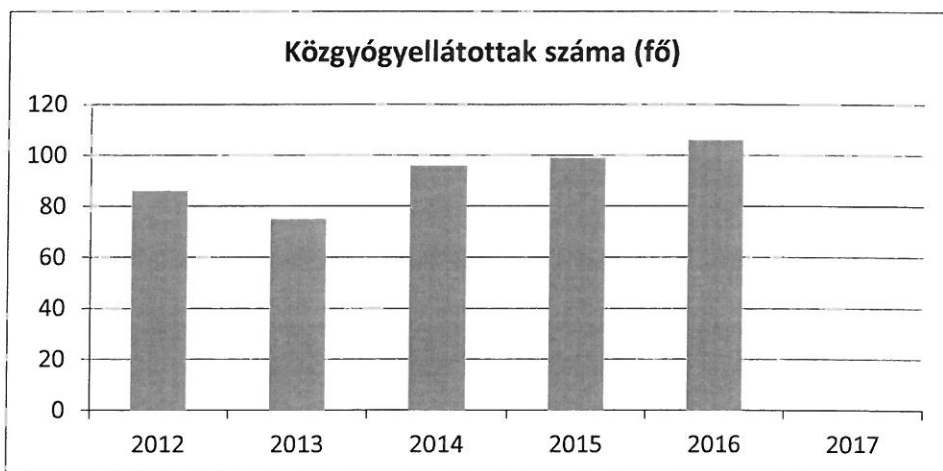
Nőgyógyászati szűrővizsgálatokra ritkán kerül sor, melyeken a megjelenés jó arányú.

A településen a kisgyermek és iskoláskorúak kötelező szűrővizsgálata, státuszvizsgálata a védőnő és a háziorvos bevonásával rendszeres.

**3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal
rendelkezők száma**

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	86
2013	75
2014	96
2015	99
2016	106
2017	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátási igazolvánnyal 2016-ban 106 fő rendelkezett, 2017-es évekre nincs adatunk erre vonatkozóan.

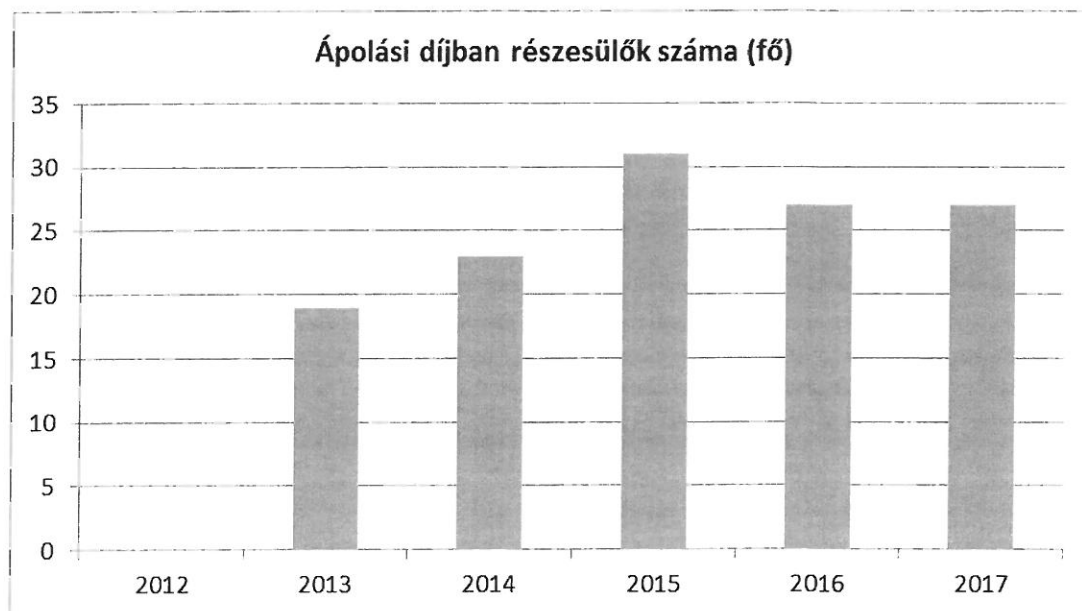
A közgyógyellátás célja a szociálisan rászoruló személy részére egészségi állapotának megőrzéséhez és helyreállításához anyagi segítség nyújtása.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	nincs adat	nincs adat	#ÉRTÉK!
2013	19	0	19
2014	23	0	23
2015	31	0	31
2016	27	0	27
2017	27	0	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

az adatok a Nyíradonyi Járási Hivataltól származnak

A vizsgált 5 évben hasonlóan alakult az ápolási díjban részesülők száma.

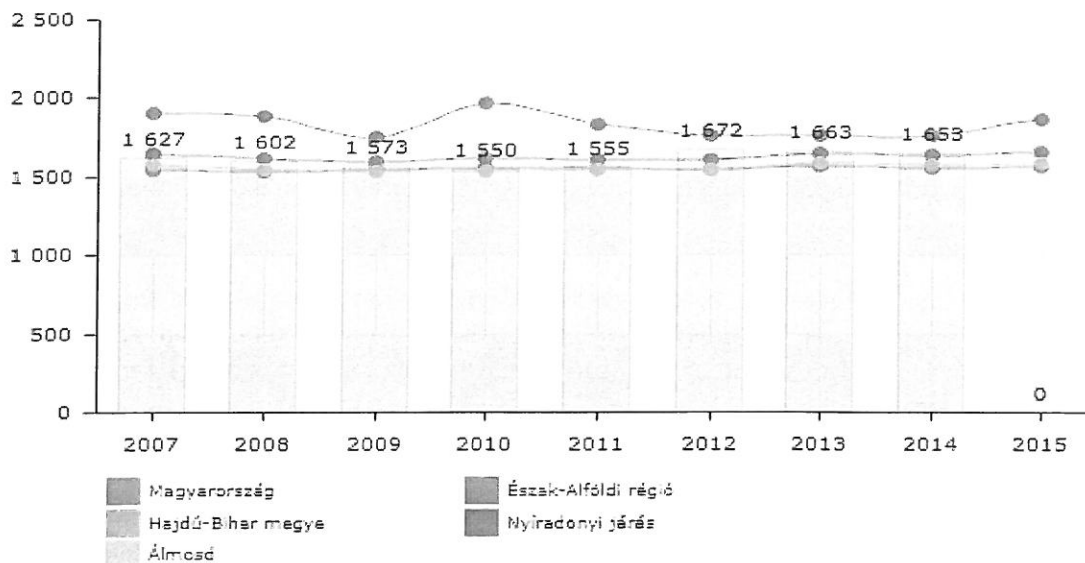
Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. A településen lakók egészségi állapotát jelentősen befolyásolják a nem megfelelő lakáskörülmények, a higiénés szabályok be nem tartása, a táplálkozás minőségi hiányosságai.

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

A lakosság száma a házi és házi gyermekorvosok együttes számára vetítve

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

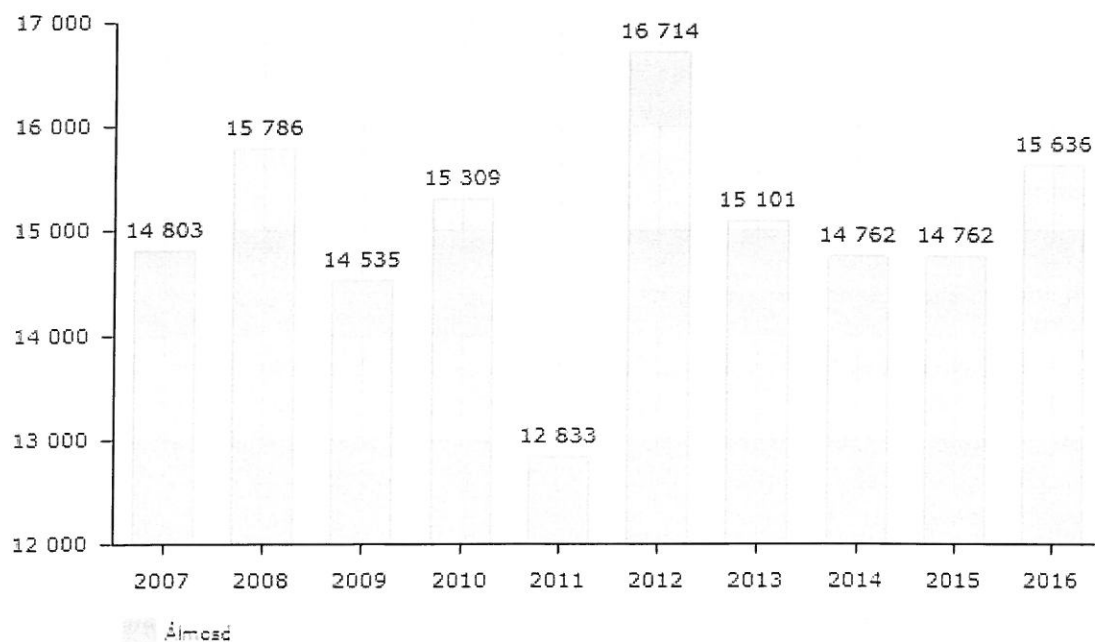

2015-ben 1624 fő, 2016-ban 1634, 2017-ben pedig 1669 fő jutott egy háziorvosra.

Háziorvosi ellátásban megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (fő)

A háziorvosi rendelésen való megjelenések száma és a háziorvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A háziorvosok 1 betegre átlagosan 5-10 percnyi időt fordítanak.

A betegségek közül legmagasabb mértékűek: a cukorbetegség, a magas vérnyomás, a szív és az agyi keringési betegségek, de jelentősnek mondhatóak a légúti betegségek is. A védőnő éves szinten körülbelül 110 gyermeket gondoz. A látogatott családok száma ennél valamivel kevesebb.

A rendelkezésükre álló helyiségek száma, mérete megfelelőnek mondható.

Ahogy a diagramok szemléltetik az 1 háziorvosra jutó lakosok számát, mely adat a lakónépesség számával megegyező statisztikai adat, valamint adott években a háziorvosi szolgáltatást igénybevevők számát, ami évente körülbelül 15000 főt jelent.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának.

Megelőző, illetve szűrő programok helyben is megvalósulnak, ilyenek az évek óta rendszeres tüdőszűrő buszban elvégzett kötelező szűrés, a védőnő által szervezett nőgyógyászati szűrés, valamint többször ad az önkormányzat helyet a fogászati rendelőben szemészeti és hallásvizsgálat végzésére, melyet bárki igénybe vehet a lakosság köréből.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A lakosság fejlesztő és rehabilitációs ellátást csak Létavértesen és a megyeszékhelyen, Debrecenben tud igénybe venni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A helyi közétkeztetésben 1 db főzőkonyha (óvoda) vesz részt. A beszállítók 80 %-a helyi termelők köréből kerül ki, helyben előállított élelmiszerekkel (a közfoglalkoztatás keretein belül megtermelt nyersanyag és előállított késztermék is ide kerül). A konyha speciális étkezési igényeket (pl. cukorbeteg) is ki tud elégíteni 1 fő dietetikus közreműködő tevékenysége révén.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Álmossd sportlétesítményekkel kevésbé ellátott település. A helyi lakosok sportéletét az Klebelsberg Intézményfenntartó által üzemeltetett általános iskola szervezi.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ezek az ellátási formák elsősorban saját otthonukban élők részére biztosítanak segítségnyújtást és adnak intézményi lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra és biztosítják legalább a napi egyszeri meleg étkezést.

1. **Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás:** A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat mint önálló intézmény Nyíradony központtal működik. Az intézmény két jól elkülönülő szervezeti egysége a Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat.

2. **Szociális étkeztetés és Házi segítségnyújtás:** 2011.01.01-től ellátási szerződéssel az Álmosdi Görög Katolikus Egyház vállalta át a feladatot az önkormányzattól. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 5 fő veszi igénybe, azonban ez a fele az igénynek.
3. **Nappali ellátás:** Időskorúak és szenvedélybetegek részére az Álmosdi Református Egyházközség biztosítja az ellátást. 50 fő az engedélyezett keretlétszám, melynek kihasználtsága teljes.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat nem gyűjt és értékel adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés, stb.) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű romák számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat nem gyűjt és értékel adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés, stb.) való hozzáférés mennyire diszkriminál pozitív irányba a településen élő hátrányos helyzetű romák számára, azonban a bölcsődei, óvodai, iskolai felvétel során a hátrányos helyzetű szülők gyermekei előnyt élveznek.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Álmosd közösségi életre alkalmas állapotban lévő közösségi terekben szerényen ellátott település. Művelődési Ház hiányában a közösségi életnek a Könyvtár és a nagyszámú Múzeum és szabadtéri park ad helyet, valamint a helyi általános iskola. E tevékenységben elsődlegesen partnert a közép korosztályban talál. A kereskedelem, szolgáltatás területén működő vállalkozások 70%-a a település központjában koncentrálódik, a település többi részén egyenletes eloszlásúak. A település egyéb részein is könnyen elérhető a lakosság számára az alapszolgáltatások bizonyos köre (vendéglátóegység és bolt). A fiatalok igényei jelenleg látensnek, s emiatt az intézmény általuk való látogatottsága nem kielégítő szintű.

A közösségi élet színterei:

1. A Kölcsey emlékház, mely Kölcsey Ferenc szüleinek a lakóháza volt.
2. Miskolczy Park és Kúria, a Miskolczy család kúriája. Ebben a kúriában őrizték Kölcsey Himnuszának kéziratát az 1860-as évektől 1944-ig.
3. Református Templom
4. Görög Katolikus Templom
5. Hajdúsági Képzőművészek Múzeuma: Josef Kadar munkáinak gyűjteménye
6. Falumúzeum
7. Kovácsműhely
8. Kisdédóvó és Koldusápoló Intézet
9. Baptista Imaház

Hagyományos rendezvény Ámosdon az évente megrendezésre kerülő Falunap, amely a július-augusztusi időszakban kerül megrendezésre.

A civil szervezetek aktivitása kimagasló a faluban, rendezések az általuk megrendezésre kerülő bálok, mulatságok.

A településen a hivatalos állami és helyi ünnepek rendszeresen megrendezésre kerülnek:

- Január 22-e alkalmából (A magyar kultúra napja) ünnepség
- Március 15-e alkalmából rendezett ünnepi megemlékezés
- Augusztus 8-a (Kölcsey Ferenc születésnapja) alkalmából önkormányzati ünnepség
- Augusztus 20-án Szent István napi ünnepség
- Október 23-án önkormányzati ünnepség
- Október 15-én Bocskai csata emlékére önkormányzati ünnepség

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az elmúlt tíz évben nem fordult elő a településen a romákat és román nemzetiségűeket ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszennvedőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, romaellenességével szemben.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést.

A helyi sajtóban, médiumokban nem jelentek és jelennek meg olyan közlések, amelyek a romákkal szembeni előítéletességet növelhetik.

Ámosdon jelenleg több (Roma Láng Egyesület, Létünk a Tét Szociális Szövetkezet) a roma nemzetiségi kultúra ápolását ténylegeses folytató helyi szervezet működik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan törekszik a helyi közösségi szolidaritás erősítésére.

Az önkormányzat rendszeresen segíti a rászorulókat átmeneti segéllyel és adományok továbbításával.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Az oktatási rendszer nem képes a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, éppen ezért kiemelt jelentőséggel bírnak a sikeresen működő roma oktatási-nevelési programok, tanoda programok, melyek a nemzetiségi önkormányzat támogatásával, olykor kezdeményezésével jönnek létre. A nemzetiségi önkormányzati kezdeményezések a roma népesség

kultúra ápolására és az identitásuk megőrzésére is nagy hangsúlyt fektetnek. Feladatának tekinti a roma célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítését, elsősorban közmunkaprogramokkal, szociális földprogramokkal, valamint a lakáshoz jutás megkönnyítésével járultak hozzá a roma lakosság szociális helyzetének javításához.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Infrastruktúra hiánya a közigazgatás területén – különösen a Polgármesteri Hivatal épületében	Közzolgáltatásokat nyújtó intézmények korszerűsítése, a Polgármesteri Hivatal ügyfélbaráttá tétele
Helyi egészségügyi szolgáltatások nyújtásának hiánya	Szakorvosi ellátás, illetve szűrőprogramok biztosítása
A településen sok a nehéz körülmények között élő lakos	Szociális krízisalap létrehozása
Magas a munkanélküliek, különösen a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma	1. Felnőttképzés átképzések szervezése helyben 2. Munkahelyteremtés
Alacsony a bérlakások, önkormányzati ingatlanok száma	Szociális bérlakások, szükség esetén melegező biztosítása
Alacsony a település gazdasági potenciálja	1. A mélyszegénységben élőket foglalkoztató vállalkozások betelepülését segítő Ipari park, vállalkozói övezet létrehozása 2. A mélyszegénységben élők foglalkoztatását segítő gazdasági potenciál növelése
Közösségi életre alkalmas állapotban lévő közösségi terek hiánya	Közösségi terek létesítése, meglévők felújítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Álmossdon a teljes lakosságból (1801 fő) 0-17 éves gyermekek száma 356 fő, mely folyamatos csökkenést mutat.

A település korszerkezete az elmúlt évtizedekben még megőrizte egészséges struktúráját, a legfiatalabb korosztály népesebb a település időskorú lakosainál. A település adatait a megyei adatsorokkal összevetve azonban megállapítható, hogy a kedvezőtlen trend ellenére még így is meghaladja a megyei átlagot a fiatalok aránya a településen.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, mely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, akadályozza.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	7	23
2013	nincs adat	nincs adat
2014	5	18
2015	7	19
2016	6	54
2017	6	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2014-2017 adatok a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattól

